8
23 ФЕВ

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 24 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 45 (18.522). ● Чоршанба, 1983 йил 23 февраль ● Баҳоси 3 тийин.

Бугун — Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти куни

ЖАНГОВАР АНЪАНАЛАРГА САДОҚАТ

Тошкентдаги В. И. Ленин номли Олий умумқўшин командирлари билим юртида ўзгача кайфият ҳукмрон. Бу ерда Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 65 йиллиги кенг нишонланмоқда. Мамлакатимиз ҳаётидаги бу катта воқеа билим юрти ташкил этилганлигининг 65 йиллигига тўғри келяпти.

Мамлакатимиздаги бу йирик ҳарбий ўқув юрти 1918 йилда, ёш Совет давлати инқилоб ишига садоқатли командирларга эҳтиёж сезаётган пайтларда ташкил қилинган эди. Мана, у 65 йилдирки, СССР Қуролли Кучлари учун юқори малакали кадрлар тайёрлаб келмоқда. Билим юртини битириб чиқаётганлар офицерлик ва автотрактор иши бўйича инженер дипломига эга бўлишмоқда.

Мазкур ҳарбий ўқув юрти тарихида кўплаб ёрқин саҳифалар борки, улар билим юртида тарбия топганларнинг қаҳрамонлиги, матонати ва жасорати тўғрисида ҳикоя қилади. Билим юртини битириб чиққанлардан 18 киши Совет Иттифоқи Қаҳрамони фахрий унвонига сазовор бўлди. 150 дан зиёд офицер таниқли ҳарбий бошлиқлар бўлиб етишди.

Бугунги кунда билим юрти кўпмиллатли Совет давлатида яшовчи халқларнинг бузилмас дўстлиги рамзига айланган. Ҳозир бу ерда 30 дан зиёд миллат вакиллари бир оила фарзандларидек яшаб, билим олмоқдалар. Уларни она-Ватанга, совет халқига бўлган чексиз муҳаббат бирлаштириб турибди.

Билим юрти яхши моддий базага эга. Махсус ўқув маркази, мерганлик жойи, танкодром, яхшилаб жиҳозланган синфлар ва лабораториялар курсантлар ихтиёрида. Буларнинг ҳаммаси ёшларнинг ғоявий чиниққан, юксак малакали моҳир офицерлар бўлиб етишишларида катта аҳамият касб этади.

Суратда: аълочи курсантлар майор В. Зубков билан суҳбатлашмоқдалар.

В. Казанцев фотоси. (ЎзТАГ).

КПСС XXVI съезди қарорларини амалга оширамиз

КОММУНИСТ ЙИҒИЛИШГА КЕЛДИ

Коммунист Қумрихон Қўчқорова Наманган районидаги Охунбобоев номли колхоз сутчилик фермасида ишлайди. Тажрибали соғувчи ўзини бутун хўжалик ишлаб чиқаришининг ҳар бир соҳасига дахлдор, партия ташкилотидаги ишнинг аҳволи учун масъулиятли, деб билади. Ана шу дахлдорлик туйғуси, ана шу масъулият ҳиссиёти уни ҳар бир ишда партиявий ибрат кўрсатишга, камчиликларга муросасиз бўлишга даъват этади. У ҳар бир йиғилишга — у хоҳ ферма советининг йиғилиши, хоҳ колхозчиларнинг умумий йиғилиши, партия йиғилиши ёки партком мажлиси бўлсин пухта, асосли тайёргарлик кўради: муҳокама қилинадиган масала бўйича ўз коллективидаги аҳволни чуқур ўрганади, ишни яхшилашга оид амалий таклифлари хусусида ўзи бирга меҳнат қилаётган коммунистлар билан фикрлашиб чиқади.

— Партиямиз съезди чорвачиликни зарбдор фронт деб, озиқ-овқат проблемасини ҳал этишнинг муҳим участкаси, деб эълон қилди, — деди Қумрихон Қўчқорова КПСС XXVI съезди якунлари ва колхоз партия ташкилотининг вазифаларини муҳокама қилиш чоғида. — Демак, биз ҳам чорвага муносабатимизни кескин ўзгартиришимиз керак. Аввало, алмашлаб экишга тўла ўтмас, шу асосда ем-хашак жамғаришни кўпайтирмас эканмиз, чорвачилик ривож топмайди. Партком, колхоз правлениеси чорвачилик эҳтиёжларига эътиборни кучайтирмоқлари керак.

Партия йиғилиши минбаридан айтилган бу принципиал мулоҳаза эътиборсиз қолмади. Партия комитети хўжаликни комплекс ривожлантириш, чорвачиликни сердаромад соҳага айлантириш, маҳсулдорликни ошириш учун курашда коммунистлар авангардлигини кучайтирди. Ишлаб чиқаришнинг барча участкаларига партиявий таъсир кучайтирилиб, юксак пировард натижа учун мусобақа авж олдирилди. Наслчилик ишини яхшилаш учун мутахассислар масъулияти оширилди. Алмашлаб экишга тўла ўтилиши ғоят мураккаб шароитларда ҳам давлатга пахта топшириш планини ошириб бажариш, мўл, ширали озуқа жамғариш имконини яратмоқда. Натижада кейинги икки йилда давлатга сут топшириш 23 процент кўпайиб, эндиликда сутчилик ҳам соф фойда келтирмоқда.

Коммунистларнинг танқидий фикр ва мулоҳазалари асосида экономика ва маданий қурилишнинг долзарб масалалари изчил, муваффақиятли ҳал этилаётганлигини кўрсатувчи бундай мисоллар оз эмас. Қорақалпоғистон АССР, Тошкент, Андижон ва Бухоро областидаги қатор маҳаллий партия комитетлари йиғилишларда ошкора фикр олишув, соғлом танқид ва ўз-ўзини танқид муҳитини яратиб, коммунистларнинг истак, таклиф ва мулоҳазалари юзасидан амалий тадбирлар белгилаб, изчил иш олиб бормоқдалар. Аксарият ҳолларда коммунистлар пленум, бюро мажлислари, турли йиғилишларда ишдаги камчиликларни холис, принципиал танқид қилиб, уларни бартараф этиш, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш йўлларини кўрсатиб бермоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш, резервларни ишга солиш, меҳнат ва технологик интизомни яхшилаш йўлларини коллектив бўлиб излаш учун қудратли куч бағишлади.

Партия ташкилотининг жанговарлиги, коллектив ҳаётига таъсири коммунистларнинг ижтимоий активлиги, ишлаб чиқаришдаги авангардлиги билан белгиланади. КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездининг коммунистлар авангардлик ролини оширишга ҳамда уларнинг ишлаб чиқаришдаги ва ижтимоий турмушдаги активлигини ривожлантиришга доир қарорларини бажариш соҳасида Ўзбекистон Компартияси Самарқанд область комитетининг иши тўғрисида»ги қарорини амалга ошира бориб, партия комитетлари ўн биринчи беш йилликнинг тиғиз планларини, оширилган социалистик мажбуриятларни муваффақиятли бажариш учун мусобақада коммунистлар авангардлигини кучайтирмоқдалар.

Бироқ, бу партия комитетлари, партия бюролари кун сайин, узлуксиз, собитқадамлик билан шуғулланишлари лозим бўлган ғоят муҳим иш эканлиги унутиб қўйилаётган жойлар ҳам йўқ эмас. Айрим партия ташкилотларида ўзаро талабчанлик, камчиликларга муросасизлик муҳитини яратишга етарли эътибор берилмаётир. Табиийки, бу масъулиятсизликни, бўшашувчанликни кучайтириб, партия, давлат ва меҳнат интизомининг бузилишига, планлар ва мажбуриятлар бажарилмай қолишига, айрим ҳолларда кўзбўямачилик, ошириб ёзиш авж олишига сабаб бўлаётир.

«Совет Ўзбекистони»га келаётган айрим сигналлар шундан далолат бермоқдаки, бир қатор партия ташкилотларида йиғилишлар расмият учунгина, шошма-шошарлик билан ўтказилади. Чунончи, Янгийўл паррандачилик фабрикасида шундай ҳол юз бериб келди. Ишдаги жиддий нуқсонлар партия йиғилишларида тилга олинмаслиги, камчиликлар таҳлил қилиниб, уларнинг сабаблари бартараф этилмаслиги коллективда лоқайдликни, ўзибўларчиликни авж олдириб юборди. Оқибатда план топшириқлари ўлда-жўлда қолиб кетаверди. Коммунистлар эса фабрика директори, етакчи мутахассисларнинг ҳисоботларини тинглаш, нуқсонларни чуқур таҳлил қилиш йўлида етарли принципиаллик кўрсатмадилар, мусобақани ташкил этиш, илғор иш усулларини жорий этишда ташаббус кўрсатмадилар.

Баъзи партия ташкилотларида «доимий» нотиқлар сурункасига сўзга чиқаверадилар, улар ҳам одат тариқасида ўз участкаларидаги ишнинг аҳволи ҳақида ахборот бериш билан кифояланадилар. Коммунистларнинг танқидий фикрлари, фойдали мулоҳазаларини эътиборсиз қолдириш, холисона қилинган принципиал танқиддан тўғри хулоса чиқармаслик фактлари учрамоқда. Бундай жойларда ўзаро партиявий талабчанлик ўрнини камчиликларни хаспўшлаш, хизмат вазифасини суиистеъмол қилиш эгаллаши табиий. Бу эса ҳайбаракаллачилар, паганбардорлар, юлғичлар, кўзбўямачиларга қўл келади, албатта.

Кейинги йилларда республика партия комитетлари коммунистлар билдирган фикр ва мулоҳазаларни умумлаштириш асосида партиявий-ташкилий, оммавий-сиёсий ишларнинг, экономика ва маданий қурилишга раҳбарликнинг усул ва услубларини бир мунча такомиллаштирдилар. Шу билан бирга танқидий фикрлар, мулоҳазалар юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар тўғрисида коммунистларга вақти-вақти билан ахборот бериб туришни тобора яхшилаш лозим. Бу ишни кенг, изчил йўлга қўйиш коммунистларда ташаббускорликни кучайтиришини асло унутмаслик керак.

Партия комитетлари жойларда йиғилишларни, бюро мажлислари ва пленумларни ўтказиш тажрибасини чуқур таҳлил қилишлари, уларнинг меҳнат коллективлари ҳаётига, кадрлар камолотига таъсирини ўрганишлари лозим. Зеро, партия ташкилотининг жанговарлиги коммунистларнинг сиёсий онглилиги, ғоявий эътиқодининг мустаҳкамлиги, меҳнатдаги авангардлигига боғлиқ. Коммунистларнинг бу фазилатларни эгаллашида эса йиғилишлар муҳим ўрин тутади. Бунинг учун партия ҳаётининг ленинча нормаларини, партиявий раҳбарлик принципларини, демократик централизм принципини оғишмай қўллаш, партия ташкилотларида соғлом, холис, принципиал танқид ва ўз-ўзини танқид, камчиликларга муросасизлик муҳитини тўла қарор топтириш ғоят муҳимдир.

ССССР ТАШАББУСКОРЛАР — ЗАРБДОР ВАХТАДА

КПСС XXVI съезди ўз ишини бошлаганига бугун икки йил тўлди. Совет кишилари съезд қарорларини амалга ошира бориб, мамлакатимизни иқтисодий ва социал ривожлантириш планларини муваффақиятли амалга ошириш учун курашмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленуми қарорлари бу умумхалқ ҳаракатига қудратли куч бағишлади. Съезд делегатлари ўн биринчи беш йиллик режаларини рўёбга чиқариш учун партиявий ибрат кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар, янги-янги ташаббуслар билан чиқмоқдалар. Қуйида уларнинг баъзиларига сўз берамиз.

БОШ ВАЗИФА

Ободон ДЎСОВА,
Шовот районидаги Киров номли колхознинг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

— Ерни эъзозлаш, тупроқ таркибини яхшилаш программасини мунтазам равишда амалга ошириш Коммунистик партия ва Совет ҳукумати аграр сиёсатининг таркибий қисмини ташкил этади. КПСС XXVI съездида ҳам ерлардан, айниқса, мелиорацияланган ерлардан, ўғитлар, озуқалардан фойдаланиш самарадорлигини қатъият билан ошириш, барча экинлар, жумладан пахта ҳосилини кўтаришга диққат-эътиборни кучайтириш лозимлиги таъкидланди.

Бригадамиз аъзолари жонажон партиямизнинг биз, деҳқонлар, пахтакорлар тўғрисидаги ғамхўрлигига жавобан бутун ишни ана шу талаблар асосида олиб боришга ҳаракат қилишмоқда. Бултур 65 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 50 центнердан ҳосил кўтариб, эл хирмонига 300 тонна «оқ олтин» тўкдик. Бу йил эса, экин майдонларимизни кенгайтирмасдан, ерлар самарадорлигини ошириш эвазига пахта ҳосилини бирданига 70 тонна кўпайтиришга аҳд қилганмиз.

Бунинг учун КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорларига амал қилиб, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини интенсивлаш йўлидан бормоқдамиз. Ҳозирги вақтда ерларни капитал текислашни тугаллаб, шўр ювиш ишларини бажаряпмиз. Эндиликда ортиқча ариқлар текисланиб, экин майдонларимиз йириклашди. Бу эса пахтачиликни интенсивлашнинг яна бир омили — механизацияни кенг қўллаш имконини беради. Шунингдек, далаларга маҳаллий ўғитлар солиш ҳам қизғин олиб борилмоқда.

МУНОСИБ ҲИССА

Чўли ХЎЖАҚУЛОВ,
Нурота районидаги Ленин номли совхоз бош чўпони, Ленин ордени кавалери

— КПСС XXVI съездида қишлоқ хўжалигини янада юксалтириш Озиқ-овқат программасининг негизи эканлиги, биринчи галда гўшт ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш зарурлиги алоҳида қайд этилиб, чорвачилик — зарбдор фронт, деб эълон қилинди. Чорвачилик соҳасида қилинадиган ишларнинг асосий йўналишлари КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил май Пленумида қабул қилинган СССРнинг Озиқ-овқат программасида конкрет белгилаб берилди.

Ҳозирги пайтда мамлакатимизнинг барча чорвадорлари сингари совхозимиз меҳнаткашлари ҳам ана шу улуғвор программани муваффақиятли бажариш йўлида ташаббускорлик ва омилкорлик кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар. Резерв ва имкониятларни ишга солиб, катта ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Мен етакчилик қилаётган йириклаштирилган бригадада 1600 бош қўй бўлиб, шундан 1100 боши совлиқдир. 1981 йилда ҳар юз бош қўйдан 180 тадан қўзи олган бўлсак, ўтган йили бу кўрсаткич 190 тага етди. Бошқача қилиб айтганда, чорвачиликнинг истиқболи белгилаб берилган КПСС XXVI съездидан кейинги ўтган икки йил мобайнида қарийб уч отар ташкил этишга эришдик.

Бу йилги режаларимиз янада катта. Ҳар юз бош совлиқдан 200 тадан қўзи олиб, уларнинг ҳаммасини ўстиришга қоллирмоқчимиз. Бу бригадамиз чорвадорларининг Озиқ-овқат программасининг бажарилишига қўшган муносиб ҳиссаси бўлади.

МЎЛ ҲОСИЛНИ КЎЗЛАБ

Ўролбой САРСЕНОВ,
Хўжайли районидаги «Тошкент» совхози механизатори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган пахтакор

— Замонавий қишлоқ хўжалигини кучли тракторлар, мураккаб машина ва механизмларсиз тасаввур қилиш қийин. Буни бизнинг хўжалигимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин. Ҳозирги пайтда экишга тайёргарликдан тортиб ҳосилни йиғиб-териб олгунтача бўлган барча агротехника жараёнлари асосан техника воситалари ёрдамида бажарамиз.

КПСС Марказий Комитетининг 1982 йил ноябрь Пленумида эришилган ютуқлар билан чекланиб қолмай, партия XXVI съезди қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, фидокорона меҳнат қилиш ва янада олға бораверишга зарурлиги уқтирилди. Айни кунларда хўжалигимиз механизаторлари ўз ишларини худди шу кўрсатмалар асосида ташкил этмоқдалар.

Ҳозиргача 60 ҳайдов, 97 чопиқ трактори ва кўплаб бошқа техника воситалари сифатли ремонт қилиниб, кўкламги дала ишларига тахт қилиб қўйилди. 150 механизаторнинг ҳаммаси малака ошириш курсларида таҳсил олишиб, ўз касб-маҳоратларини янада оширдилар. Менинг ўзим эса, шу кеча-кундузда далаларга маҳаллий ўғит ташиш топшириқларини ошириб адо этаётирман.

Самарадорлик ва тежамкорлик асосида

Оҳангарон нон маҳсулотлари комбинатининг коллективи КПСС XXVI съездининг тарихий қарорларини амалга ошира бориб, СССР ташкил этилганлигини янги меҳнат муваффақиятлари билан нишонлади. Маҳсулот реализация қилиш плани барвақт, 13 декабрда бажарилди, пландан ташқари 1,4 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди.

Оҳангарон нон маҳсулотлари комбинатининг коллективи КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябр Пленуми қарорларидан илҳомланиб, 1983 йил учун ўз зиммасига қуйидаги социалистик мажбуриятларни қабул қилди:

ОҲАНГАРОН НОН МАҲСУЛОТЛАРИ КОМБИНАТИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1983 ЙИЛГИ СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

маҳсулот реализация қилиш юзасидан 1983 йилги план 20 декабрда бажарилади. Пландан ташқари 3400 тонна ун, 3800 тонна аралаш ем ишлаб чиқарилади.

Меҳнат унумдорлиги пландагига нисбатан 1 процент оширилади ва пландан ташқари 20 минг сўмлик фойда олинади;

илғор технология усулларини кенгроқ жорий этиш, технология интизомига қатъий риоя қилиш асосида, дондан самарали фойдаланиш ҳисобига юқори навли ун ишлаб чиқариш кўпайтирилади ва умуман ун олиш пландагига нисбатан 0,5 процент оширилади;

камида 3 процент электр энергия тежалади;

25 минг сўмлик умумий иқтисодий самара берадиган 20 та рационализаторлик таклифи ишлаб чиқаришга жорий этилади;

ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилашга оид доимий ишлар олиб борилади, ишлаб чиқариш маданияти оширилади.

Ишлаб чиқариш цехларини капитал ремонт қилиш муддатидан илгари ва сифатли адо этилади;

нон маҳсулотлари, мавжуд хом ашё ва идишларнинг яхши сақланиши таъминланади;

юк ортиш ва тушириш жараёнларида темир йўл вагонларининг бекор туриб қолиши 1 соат қисқартирилади;

Йил давомида 6 киши ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда, 30 киши ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқитилади, 11 кишига турдош касблар ўргатилади. Меҳнат интизомининг бузилиши ва кадрлар қўнимсизлиги ҳоллари энг кам даражагача қисқартирилади. Ишнинг техникавий усулларига яхшироқ ўқитиш ва техника хавфсизлигига риоя этиш йўли билан ишлаб чиқариш травматизми тўла тугатилади.

Социалистик мажбуриятлар коллективнинг умумий йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

ВИЗИТ ДАВОМ ЭТМОҚДА

АФИНА, 22 февраль. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзоси, СССР Министрлар Совети Раиси Н. А. Тихоновнинг Грецияга расмий визити давом этмоқда.

Греция Бош министри А. Папандреу кеча Совет Иттифоқидан келган меҳмон шарафига зиёфат берди. Дўстона вазиятда ўтган зиёфатда А. Папандреу билан Н. А. Тихонов нутқ сўзладилар.

Бугун Номаълум солдат қабрига гулчамбарлар қўйиш маросими бўлди. Совет ҳукуматининг бошлиғи Грециянинг ватан шон-шуҳрати ва мустақиллиги учун курашда ҳалок бўлган ватанпарварлари хотирасини бир дақиқа сукут сақлаб ҳурмат билан эсга олди.

Н. А. Тихонов Греция парламентида бўлди. Парламент раиси И. Алеврас ва мамлакат олий қонун чиқарувчи органининг бошқа раҳбарлари билан дўстона суҳбат бўлиб ўтди.

БУХОРОЛИК ПАХТАКОРЛАРНИНГ ТАЖРИБАСИНИ ЎРГАНМОҚДАЛАР

БУХОРО, 22 февраль. (ЎзТАГ). Бу ерда «Партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумларининг қарорлари асосида Бухоро областида пахтачиликни янада интенсивлашнинг илмий ва амалий негизлари» мавзуида республика илмий-амалий конференцияси бўлиб ўтди. Конференцияда Қозоғистон Чимкент областининг пахтачилик соҳасидаги олимлари ва мутахассислари ҳам иштирок этдилар.

ВАТАН ВА ПЛАНЕТАДАГИ ТИНЧЛИКНИНГ МУСТАҲКАМ ҚАЛҚОНИ

Совет Қуролли Кучлари Октябрь ғалабаларининг содиқ посбони, планетада тинчликнинг мустаҳкам таянчи, империалистик агрессорлар йўлида енгилмас ғов бўлиб турибдилар. Совет Қуролли Кучлари партия XXVI съезди тарихий режаларини амалга ошираётган совет кишиларининг осойишта ва самарали меҳнат қилишларини таъминлаб турган мустаҳкам қалқондир.

22 февраль куни Тошкентда Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти кунига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Байрамлардагидек безатилган Алишер Навоий номли театрга Ўзбекистон пойтахти меҳнат коллективларининг вакиллари, Тошкент гарнизонининг жангчилари, граждандар уруши ва Улуғ Ватан урушининг ветеранлари, партия, совет, жамоат ташкилотларининг вакиллари келдилар.

КПСС ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси баланд руҳ билан фахрий президиумга сайланди.

Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинларининг қўмондони армия генерали Ю. П. Максимов Совет Қуролли Кучларининг 65 йиллиги тўғрисида доклад қилди.

Тантанали йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг бюро аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, М. М. Мусахонов, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Н. М. Маҳмудова, Л. И. Мелкумов, У. У. Умаров қатнашдилар. (ЎзТАГ).

ССР МУДОФАА МИНИСТРИНИНГ БУЙРУҒИ

1983 йил 23 февраль. № 45 МОСКВА ШАҲРИ

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Прапоршчик ва мичман ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Совет Қуролли Кучларининг ветеранлари, ўртоқлар!

Бугун совет халқи, СССР Қуролли Кучларининг жангчилари Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 65 йиллигини тантанали нишонлайдилар.

Бу шонли санани совет кишилари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги байрами туфайли сиёсий активлик ва меҳнат ғайрати янада жўш урган вазиятда кутиб олмоқдалар. Кўпмиллатли Ватанимиз меҳнаткашлари партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари тарихий қарорларини фидокорона меҳнат билан муваффақиятли амалга оширмоқдалар. Ўн биринчи беш йиллик планларини бажариш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақаси кенг қулоч ёзди.

Совет давлати мустаҳкам тинчликни таъминлашга, халқларнинг мустақиллика ва социал тараққиётга бўлган ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган ленинча ташқи сиёсатни қатъият ва изчиллик билан амалга оширмоқда. СССР ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг янги тинчлик ташаббусларини бутун тараққийпарвар инсоният маъқуллаб, қўллаб-қувватлади.

Бироқ, АҚШ империалист доиралари ва уларнинг иттифоқчилари айби билан халқаро вазият тобора чигаллашмоқда, уруш, аввало ядровий уруш хавфи кучаймоқда.

Мана шундай шароитда Коммунистик партия мамлакатнинг хавфсизлигини таъминлаш, совет кишиларининг ҳушёрлигини ошириш юзасидан зарур чора-тадбирларни кўрмоқда.

Коммунистик партияга, Ватанга ва халққа астойдил садоқатли армия ва флот жангчилари ўз жанговар маҳорати ва жанговар тайёрлигини тинимсиз такомиллаштирмоқдалар. Ленинча Марказий Комитет, КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий бюроси теварагида маҳкам жипслашган жангчиларимиз Ватанимизнинг муқаддас чегаралари посбонлигида сергак турибдилар. СССР Қуролли Кучлари Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг армиялари билан ягона жанговар сафда туриб ўзларининг ватанпарварлик ва интернационал бурчларини муносиб равишда бажармоқдалар.

Армия ва флот жангчилари, ўртоқлар!

Қуролли Кучларнинг ветеранлари, ўртоқлар!

Сизларни умумхалқ байрами — Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти куни билан табриклайман.

Қуролли Кучларнинг бутун шахсий составига жанговар ва сиёсий тайёргарликда, ишониб топширилган қуролни ва жанговар техникани эгаллашда, интизом ва уюшқоқликни мустаҳкамлашда, сергакликни ва жанговар тайёрликни оширишда янги муваффақиятлар тилайман.

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 65 йиллигини нишонлаш юзасидан БУЮРАМАН:

1983 йил 23 февралда маҳаллий вақт билан соат 21 да Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон шаҳар Москвада, иттифоқдош республикаларнинг пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Одесса, Севастополь, Новороссийск, Керчь, Тулада, қаҳрамон қалъа Брестда, шунингдек Калининград, Львов, Ростов-Дон, Куйбишев, Свердловск, Новосибирск, Чита, Хабаровск, Владивосток ва Североморск шаҳарларида байрам мушакбозлиги ўтказилсин.

Яшасин Совет Армияси билан Ҳарбий-Денгиз Флотининг 65 йиллиги!

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари!

Барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партиясига шон-шарафлар!

СССР Мудофаа Министри
Совет Иттифоқи маршали
Д. УСТИНОВ.

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИДА

СССР Министрлар Совети дам олиш кунини 1983 йил 5 март шанбадан 7 март душанбага кўчиришга қарор қилди.

Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 65 йиллигига

ВАТАНИМИЗ ҚАЛҚОНИ

ЕНГИЛМАС КУЧ

СОВЕТ халқи, СССР Қуролли Кучларининг жангчилари, социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг меҳнаткашлари ва армияларининг жангчилари бугун Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флотининг 65 йиллигини тантанали нишонламоқдалар. Шуниси диққатга сазоворки, бу шонли сана партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети 1982 йил ноябрь Пленуми қарорларини амалга ошираётган совет халқининг сиёсий ва меҳнат активлиги ошган шароитда нишонланмоқда.

Бугунги кунда Совет Қуролли Кучлари босиб ўтган жанговар йўлга назар ташлаб, В. И. Ленин, Коммунистик партия Қуролли Кучларни барпо этиб, мустаҳкамлаб, унинг тарихий вазифаси, халоскорлик миссияси совет халқи ва унинг жангчилари онгидан мустаҳкам жой олиши учун мунтазам ғамхўрлик қилиб келганликларини зўр фахрланиш билан таъкидлай оламиз. Юксак сиёсий онглилик, чуқур ғоявий эътиқод, революция манфаатларига, социализм, социалистик Ватанга чексиз садоқат — Армиямизнинг кучи ана шундадир.

Совет Армияси ёш Советлар республикаси тарихидаги энг қийин кунларда тузилди. Октябрь социалистик революцияси туфайли имтиёзлардан маҳрум бўлган ҳукмрон синфлар революцияни бўғиб ташлаш учун халқаро империализм билан ҳамкорликда жон-жаҳдлари билан кураш олиб бордилар. Герман фашизми босқинчилиги муносабати билан 1918 йил февралида В. И. Ленин томонидан ёзилган «Социалистик Ватан хавф остида!» чақириқ-декретда ишчи ва деҳқонлар олдига социалистик республикани ҳимоя қилиш учун кўкракни қалқон қилиш, янги тузилаётган Қизил Армияга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш вазифаси қўйилди.

Партиянинг халққа мурожаати меҳнаткашлар қалбига етиб борди. Армия сафига келувчи кўнгиллилар сони кўпайди. Фронтнинг кўпгина участкаларида, хусусан, Псков ва Нарва йўналишларида Қизил Армия қисмларининг ва отрядларининг қаҳрамонона қаршилик кўрсатиши туфайли душман тўхтатилди. Меҳнаткашларнинг социалистик Ватанни ҳимоя қилиш учун ҳамма жойда оммавий равишда отланганлигини, Қизил Армия отрядларининг герман босқинчиларига қарши кўрсатган жасорати ва матонатини нишонлаш учун Совет ҳукуматининг қарори билан 23 февраль Қизил Армия ва Ҳарбий-Денгиз Флоти куни деб эълон қилинди.

Граждалар уруши оловида В. И. Ленининг бевосита раҳбарлигида Совет давлатининг ҳарбий санъати шаклланди, ҳарбий ишнинг ажойиб ташкилотчи кадрлари — командир ва комиссарлар етишиб чиқди. М. В. Фрунзе, К. Е. Ворошилов, С. М. Будённий, В. К. Блюхер, А. И. Егоров, С. С. Каменев, М. Н. Тухачевский, И. П. Уборевич, И. Э. Якир ва бошқа пролетар ҳарбий саркардаларининг номи Ватанимиз тарихига олтин ҳарфлар билан битилган.

Қизил Армиянинг оқ гвардиячилар ва чет эл босқинчилари устидан ғалабаси ҳокимиятни ўз қўлига олган меҳнаткаш халқ енгилмас куч эканлигини бутун дунёга кўрсатди.

Граждалар урушидан сўнг партия ва ҳукуматимиз Ленин васиятларини бажара бориб, мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, Қуролли Кучлар жанговар қудратини кучайтириш учун барча имкониятларини ишга солдилар. Лекин жаҳон империализми Совет ҳокимиятини тугатиш ниятидан қайтмаган эди. Жаҳон империализмининг авангард кучи ҳисобланган герман фашизми социализм мамлакатига бостириб кирди. Гитлерчиларнинг олдиндан сафарбар этилган, жанговар тажриба орттирган, антикоммунизм ва ирқчилик ғоялари билан заҳарланган армияси мамлакатимиз ичкарисига бостириб кирди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати социалистик Ватанни ҳимоя қилиш тўғрисидаги ленинча ғояларга амал қилиб, душманга қарши курашнинг конкрет программасини ишлаб чиқди. Урушнинг сиёсий мақсадларини ва бу мақсадларга эришиш йўлларини аниқ белгилаб берди, мамлакатнинг барча кучларини агрессорни тормор этишга сафарбар қилди.

Ленин партияси даъватига мувофиқ бутун совет халқи Ватан ҳимоясига отланди. Урушнинг биринчи кунлариданоқ совет жангчилари душманга қаттиқ қаршилик кўрсатдилар, фашистлар бундай қаршиликка ҳеч қачон дуч келмаган эдилар. Брест қалъаси ҳимоячилари ва чегарачилар ўлимни писанд қилмай жанг қилдилар. Луцк, Ровно остоналарида танкчиларимиз мардона жанг қилдилар. Лиепай, Могилев районларида, Борисов ва Смоленск остоналарида жангчиларимиз душманга шиддатли қаршилик кўрсатдилар. Одесса ва Киев, Ленинград ва Севастополь қаҳрамонона мудофааси тарихга абадий ёзилди.

Урушнинг дастлабки уч ҳафтасидаёқ фашистларнинг юз мингга яқин солдат ва офицери ўлдирилди ва ярадор қилинди, танкларининг ярми, 1300 самолёти мажақланди.

Москва остонасидаги жанглар ғалаба йўлида тарихий босқич, урушнинг дастлабки йилининг ҳал қилувчи воқеаси бўлди. Бу ерда фашистлар армиясининг енгилмаслиги тўғрисидаги афсона чиппакка чиқди, «яшин тезлигидаги уруш» плани барбод қилинди.

Олти ойдан кўпроқ давом этган Сталинград жангида душман қақшатқич зарбага учради. Айниқса, Курск ёйидаги жанглар немис-фашист қўшинларининг узил-кесил таназзулини кўрсатди. Икки ойдан қамроқ вақт ичида бу ерда совет қўшинлари душманнинг 30 дивизиясини, жумладан 7 та танк дивизиясини яксон қилиб ташладилар. Курск ёйидаги ажойиб ғалаба Совет Армиясининг жанговар маҳорат, қурол-яроғ ва стратегик раҳбарликдаги устунликларини бутун дунёга намойиш қилди.

Кейинги йилларда совет қўшинларининг Ленинград остоналарида, Украина ва Қримда, Белоруссия ва Молдавияда, Болтиқ бўйи ва Шимолда эришган йирик ғалабалари урушнинг ниҳоясини яқинлаштирди. Шарқий Пруссияда, Ғарбий Польшада, Чехословакияда совет қўшинларининг гитлерчилар армиясига берган зарбалари, ғоят улкан Берлин операцияси фашистлар Германиясини бутунлай тор-мор келтирди ва уни сўзсиз таслим бўлишга мажбур қилди.

Қўшинларимиз қисқа вақт ичида японларнинг Квантун армиясига қақшатқич зарба бериб, иккинчи жаҳон урушининг тугашини анча тезлаштирдилар.

Совет халқи, унинг Қуролли Кучлари халқаро реакциянинг зарбдор кучлари устидан жаҳоншумул тарихий ғалаба қозониб, ўз Ватанлари озодлигини ва мустақиллигини сақлабгина қолмай, Европа ва Осиёдаги кўп мамлакатлар халқларини фашист қуллигидан қутқариб, жаҳон цивилизациясини сақлаб қолдилар. Совет жангчилари Европадаги 10 мамлакат территориясини, Шимоли-шарқий Хитойни ва Шимолий Кореяни озод қилдилар. Бу билан Совет Армиямиз ўзининг ватанпарварлик ва интернационал бурчини шараф билан адо этди.

Буюк Ғалабага Совет Ўзбекистони меҳнаткашлари муносиб ҳисса қўшдилар. Улар фронтда мардона жанг олиб бордилар, мамлакат ичкарисида фидойилик билан меҳнат қилдилар. Ўзбекистон Коммунистик партияси 40 мингдан ортиқ коммунист ва 230 минг комсомол аъзоларини ҳаракатдаги армияга юборди. Фашистларга қарши жангларда кўрсатган жасорати учун ўзбекистонликлардан 120 мингдан ортиқ киши орден ва медаллар билан тақдирланди, 32 киши «Шуҳрат» орденининг тўла кавалери бўлди, 280 жангчига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Буларнинг орасида генерал Собир Раҳимов, С. Абдуллаев, П. Нурматов, К. Ёқубов, Қ. Суюнов, В. Набиев ва бошқа кўп кишилар бор.

Туркистон ҳарбий округида тузилган ва таълим олган қисмлар ўз жанговар байроқларини шон-шуҳратга буркадилар. Айниқса, округда тузилган генерал И. В. Панфилов, И. А. Кузовков, Собир Раҳимов дивизиялари мардлик ва матонат намуналарини кўрсатиб жанг қилди.

Совет халқи ва унинг Қуролли Кучларининг герман фашизми ва япон милитаризми устидан қозонган ғалабаси жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эга бўлган чуқур ўзгаришларга олиб келди. Бу ғалаба социализм ютуқларини мустаҳкамлаб, империализмни жиддий равишда заифлаштирди. Қудратли жаҳон социалистик системаси ташкил топди. Халқларнинг миллий озодлик кураши кўлами кучайди ва бу кураш мустамлакачилик системасининг барбод бўлиши ва унинг ўрнида мустақил давлатларнинг вужудга келишига олиб келди. Капитализмнинг умумий кризиси янада чуқурлашди. Буларнинг ҳаммаси жаҳон майдонида кучлар нисбатини социализм фойдасига ўзгартирди. Инсоният тарихида жаҳон уруши — қисқа муддатли дам олиш — яна жаҳон уруши фожиали цикли узиб ташланган экан, бунда Совет Иттифоқи, қардош социализм мамлакатлари хизмати ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди.

Бироқ жаҳонда юз бераётган ижобий ўзгаришлар империалистик реакциянинг қаттиқ қаршилигига дуч келмоқда. АҚШ президенти Рейган ва унинг маъмурияти, НАТОдаги иттифоқчилари, «совет ҳарбий хавфи», «халқаро терроризм» каби сохта пропаганда остида ҳарбий тайёргарликни авж олдирмоқдалар.

Халқаро аҳвол ҳамон мураккаб ва жиддий бўлиб қолаётганини ҳисобга олиб, КПСС ва Совет ҳукумати давлатимизнинг мудофаа қобилиятини, Қуролли Кучларимизнинг жанговар қудратини оширишга жиддий эътибор бермоқдалар. Армия ва Флот жангчилари ўзларининг жанговар меҳнатларини коммунистик қурилишнинг зарур таркибий қисми, КПСС XXVI съезди қарорларини бажариш учун умумхалқ курашига ҳисса деб билмоқдалар ва бутун куч-ғайратларини ҳарбий ишни, мураккаб жанговар техника ва қуролларни пухта эгаллашга, ҳушёрлик ва жанговар тайёргарликни оширишга қаратмоқдалар. Бутун мамлакатда бўлгани каби Қуролли Кучларда ҳам жанговар хизмат севимли Ватанимиз бахт-саодати йўлидаги жанговар меҳнат, интизом ва уюшқоқликни ошириш белгиси остида ўтмоқда.

Туркистончи жангчилар ҳам кечаю-кундуз ғоят мураккаб шароитларда ўзларининг жанговар маҳоратларини қатъият билан такомиллаштирмоқдалар. Округда қўшимча мутахассисликларни эгаллаш, жисмоний чиниқиш учун кураш кенг тус олди.

Ҳарбий округимиз жангчилари СССР Қуролли Кучларининг барча жангчилари каби Ленин партияси теварагига мустаҳкам жипслашиб, совет халқининг тинч меҳнатини ҳушёрлик билан қўриқлаш, тинчликнинг мустаҳкам таянчи бўлишдек ватанпарварлик ва интернационал бурчларини шараф билан бажармоқдалар.

Генерал-лейтенант Ю. В. ТУХАРИНОВ, Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондонининг биринчи ўринбосари.

ЖАНГГОҲЛАРДА ТУҒИЛГАН ДЎСТЛИК

Жангларда туғилган дўстлик ҳеч қачон унутилмайди. Сирдарёлик уруш ва меҳнат ветерани Қурбонбой Усмонов қуролдош дўсти Владимир Васильевич Копеин билан 37 йилдан сўнг Тошкентдаги Номаълум солдат қабри ёнида учрашишди.

Суратда: (чапдан ўнгга) В. В. КОПЕИН ва Қ. УСМОНОВ ўртоқлар.

А. Қаюмов фотоси.

ЖАСОРАТ МАДҲИ

● Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига бағишлаб Ўзбекистон радиоси «Ғолиблар» деб номланган янги радиопрограммани ташкил этди. Унда республикамиз меҳнаткашларининг Улуғ Ватан урушидаги иштироки, ўша йиллардаги машаққатли ҳаёт, уруш ва меҳнат ветеранлари тўғрисида ҳикоя қилинади.

«Ғолиблар» радиопрограммасининг эфир бўйлаб тарқалган дастлабки эшиттиришида Улуғ Ватан уруши ветеранлари комитети Тошкент секциясининг раиси, истеъфодаги артиллерия генерал-лейтенанти Файзулла Норхўжаев, ўша йиллари Тошкент шаҳар партия комитетида секретарь бўлиб ишлаган меҳнат ветерани Ғуломжон Олимжонов, турли миллат вакиллари — ўн беш нафар болани боқиб тарбиялаган ватанпарвар темирчи Шоаҳмад Шомаҳмудовнинг рафиқаси Баҳри аянинг дил сўзлари янгради.

«Ғолиблар» радиопрограммасининг илк эшиттириши тингловчиларда ёрқин таассурот қолдирди.

СОЛДАТ МАКТУБЛАРИ

МУСОБАҚА ҒОЛИБИ

● Ротамизда 22 миллатга мансуб бўлган комсомол ва ёшлар ўз бурчларини адо этмоқдалар. Ангор районидан хизматга чақирилган кичик сержант Абдусамад Темиров комсомол-ёшлар бригадасини аҳил коллектив қилиб бирлаштира олди. Бригада ҳозир апрель ойи ҳисобига ишлаётганининг сабаби ҳам ана шунда.

Абдусамад бошлиқ коллективнинг деярли барча аъзолари «Коммунистик меҳнат зарбдори» номини олишга сазовор бўлди.

Э. ОДИЛОВ.

БАЙРАМ ШАРАФИГА

● Яқинда қисмда хушхабар тарқалди. Биз меҳнат қилаётган полкка коммунистик меҳнат коллективи фахрли номи берилди. Ҳарбий қурувчилар қўлга киритаётган муваффақиятларда ўзбекистонлик солдатларнинг ҳиссаси катта бўлмоқда. Ҳамюртларимиз Х. Бўриев, Б. Ҳалимов, Х. Ботиров, Ҳ. Ибодов, П. Вакилов ва бошқалар Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти куни шарафига мусобақалашиб ишлаб, кунлик топшириқни 115—125 процент бажармоқдалар.

И. ҚУРБОНОВ.

ҚУРОЛДОШЛАР ҚАЙДАСИЗ?

485-миномёт полки Қримдан Ғарбий Помераниягача жанговар йўлни босиб ўтди. 1983 йил апрелида бизнинг полкимиз жанг қилган 19-алоҳида бригада ташкил этилганига 40 йил тўлади. 8 сентябрда эса Донбасс шаҳри озод қилинганлигининг 40 йиллиги нишонланади. Шу муносабат билан полк ветеранларини ўзлари ҳақида қуйидаги адресга хабар қилишларини сўрайман: Фрунзе шаҳри, Фрунзе кўчаси, 300-уй, 51-квартира.

М. А. АНТОШИН, запасдаги подполковник.

Сўнмас у кунлар шуҳрати

ТУВАКДАГИ ГУЛ

Август ойининг ўртаси. Душман Сталинград устига беҳисоб бомба ёғдиряпти, тўплар, миномётлардан снаряд ва миналар отяпти. Ҳаммаёқ аланга, тутун ичида, ер ҳам, осмон ҳам, дарё ҳам. Томлар, деворлар ағдар-тўнтар бўляпти.

Чорсининг ўнг томонидаги вайроналар тагида пистирма қуриб олганмиз.

Ташвишли кунларнинг бирида рўпарадаги катта кўчадан немис танклари тўп ва пулемётлардан ўт очиб келаверди. Икки ён кўчадан бизнинг КВ танкларимиз чиқиб, душманнинг йўлини тўсди. Ертўлаларда, деворлар ортида бекиниб ётган жангчилар фашист танкларини ўққа тутишди, гранаталар улоқтиришди. Олдиндаги танк ҳеч нарсани писанд қилмай бостириб келаверди. Шу пайт жангчи Михаил Паниқахо бир қўлида гранаталар боғлами, иккинчисида ёнилғи тўла шишани кўтариб танкка қараб югурди. Гранаталарни улоқтирди, бироқ мўлжалга тегмади. Шишага ўқ тегиб ёнилғи Михаилнинг устига тўкилди-ю, ловуллаб ёниб кетди. Шу пайт моҳир бронтешувчи Бозор Нарзуллаев танкнинг жуда нозик жойига боплаб туширган ва танк шикаст еган эди. Биз «Михаил қайт» деб бақиришимизга қарамай бутун вужудини аланга ўраб олган Михаил югуриб бориб душман танки устига чиқди, люкни очди ва танк ичига ўзини ташлади. Зум ўтмай танк портлади-да, кўчанинг ўртасига ёнбошлаб йиқилди. Душман бошқа танкларининг йўли тўсилди.

Бироқ ҳаммамиз яна бир навқирон дўстимиздан жудо бўлганимиздан дилгир эдик... Айниқса, Бозорбойнинг ич-ичидан куйиб кетгани кўзларидан тирқираб чиққан ёшлардан кўриниб турарди. Икки сирдош дўст эди-да.

Ҳар ким хомуш ҳолда ўз ўт очиш маррасига жойлашиб олди. Фақат моҳир бронтешувчи Бозор полвон ўрнида йўқ.

— Бу атрофда кўринмайди, — деди старший сержант Серёжа Юпатов.

Анча кутдик, дарак бўлмади. Турли нохуш хаёлларга бордик. Қош қорая бошлаяпти. Командирнинг дили хуфтонлигини қовоқларидан сезиб турибмиз. Бир жангчининг бедарак гумдон бўлиши бошлиқнинг кўнглини хижил этмай қўядими дейсиз.

Бир маҳал Бозор полвон худди осмондан тушгандай лоп этиб келиб қолди. Ҳаммамиз «Ие, қаёқда санғиб юрибсан» дегандек ялт этиб тикилдик. У жилмайиб қўйди-да, «Кечирасиз, ўрток командир» деди. Қўлида тувакгул. «Мана гул! Буни қаранг, шунча бало-қазолардан омон қолиб, яшнаб турипти-я!» Тувакни авайлаб ғиштлар уюми устига қўйди, флягасидан сув қуйди ва тўлқинланиб гапира кетди:

— Вайронага айланган уйнинг тенг ярми қулаб тушган девори тагида тувакгул ағдарилиб ётганини кўриб колдим-у, ҳамма нарсани унутдим. Ўша ерга қачон бомба тушганини билмайман, аммо гулнинг япроқлари ҳамон кўм-кўк. Гул тирик! Бу гулни кўриб Самарқандни, Даҳбед қишлоғини эсладим, кўз олдимга ҳовлимдаги чаманзорим кўринди. Аллақандай баттол уларни пайҳон этаётгандай туюлди менга...

Бу қирғин урушида ўлим ва ўлдиришларни кўраверив, феъли-атворимиз қўпол, диймамиз қаттиқ бўлиб қолганди. Аммо, Бозор Нарзуллаевнинг бу иши ўша пайтда ҳаммамизни ҳаяжонга солди. Бу йигитнинг ўзи ҳам шу етти-саккиз ой ичида ғазаб ўтида ёниб, анчагина фашистни ер тишлатган, кўкрагини «Шуҳрат» ордени ва бир нечта жанговар медаллар билан безатиб олган «баджаҳл»лардан эди-да.

Командиримиз ҳам, биз солдатлар ҳам Бозор полвон кайфияти таъсирида анчагача гулдан кўз узмай тикилиб турдик. Сўнг фашистни шаҳардан қувиб ҳайдагунча гулни қаерда, қандай қилиб сақлаш ҳақида талашиб-тортишдик. Хавф-хатарсиз, ҳар қандай тала-тасир, тўс-тўполонда ҳам гултувакка сира зарар етмайдиган жой танладик.

— Шаҳар батамом озод этилгач, Михаилнинг ҳокини мана шу чорсининг ўртасига дафн этамиз, тувакгулни унинг қабри устига қўяман ўзим, — деди Бозор.

* * *

Немис қўшинлари Сталинград остонасида қуршовга олиниб, тор-мор этилгандан кейин қуролдош дўстлари Бозор Нарзуллаевнинг қишлоғига, ўша вақтдаги Сталин номли колхозга хат ёзиб, ажойиб инсон ва ботир жангчини тарбиялаб етиштирганлари учун ташаккур билдирганлар. Хат «Жанговар Байроқ» дивизия газетасида эълон қилинган.

Тўлқин РУСТАМОВ. Улуғ Ватан уруши ветерани.

ТАРАҚҚИЁТ ЙЎЛИДАН

КПСС XXVI СЪЕЗДИ ОЧИЛГАН КУНГА ИККИ ЙИЛ ТЎЛИШИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

НАЗАРИЯ МАСАЛАЛАРИ

Бугун мамлакатимиз халқлари Коммунистик партия ва Совет давлати ҳаётидаги шонли воқеани — КПСС XXVI съезди очилган кунга икки йил тўлганлигини муносиб нишонламоқдалар.

Съезд КПССнинг тинчлик ва халқлар озодлиги, социал тараққиёт ва социализм учун курашчиларнинг барча отрядлари билан алоқаси тобора кенгайиб ва мустаҳкамланиб бораётганлигидан яққол далолат берди.

Бирдамлик, жипслик ва ишчанлик руҳида ўтган партия XXVI съездида халқаро вазият, партия ва Совет давлатининг тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун олиб бораётган изчил кураши чуқур таҳлил қилинди. АҚШ бошчилигидаги империализм агрессив ҳаракатларининг оқибатида вужудга келган халқаро кескинлик шароитини назарда тутиб, партия ва совет халқининг халқаро майдондаги асосий бош вазифаси тинчлик учун курашдан иборат деб белгиланди. КПСС Марказий Комитетининг Ҳисобот докладида асримизнинг 80-йиллари учун Тинчлик программаси илгари сурилди. Бу программа ўз моҳиятига кўра, халқларни ядро уруши хавфидан халос қилиш, ер юзида тинчликни сақлаб қолиш руҳи билан суғорилган бўлиб, унда ҳам сиёсий, ҳам ҳарбий характердаги кўпгина актуал аҳамиятга эга бўлган конкрет таклифлар баён этилди.

Маълумки, ўнинчи беш йилликда экономиканинг ўсиши совет халқининг моддий фаровонлигини юксалтириш йўлида олға томон яна бир муҳим қадам қўйиш имконини берди. Мамлакатда партиянинг иқтисодий сиёсати изчиллик билан амалга ошириб борилаётганлигини қайд қилиб, съезд айни вақтда бу борада баъзи қийинчиликлар, хўжалик қурилишида ҳал қилинмаган проблемалар ва камчиликлар ҳам борлигини кўрсатиб ўтди.

Совет коммунистлари анжумани коммунистик қурилишда янгидан янги марраларни эгаллаш вазифасини қўяр экан, мамлакат халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга мўлжалланган планини — ўн биринчи беш йиллик планини тасдиқлади. **«Ўн биринчи беш йилликнинг бош вазифаси халқ хўжалигини барқарор, тобора ривожлантириш, фан-техника тараққиётини жадаллаштириш ва экономикани интенсив ривожлантириш йўлига ўтказиш, мамлакатнинг ишлаб чиқариш потенциалидан янада оқилона фойдаланиш, ресурсларнинг ҳамма турларини ҳар томонлама тежаш ва иш сифатини яхшилаш асосида совет кишиларининг фаровонлигини оширишни таъминлашдан иборат».**

Юқорида келтирилган қоидадан кўриниб турганидек, КПСС XXVI съезди ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш йўлини тутмоқда. Бу тасодиф эмас. Чунки ҳозирги вақтда ишлаб чиқаришни ўстириш, ресурсларни кўпайтириш катта аҳамият касб этмоқда. Шунингдек, ёқилғи-энергетика ва хом ашё ресурсларидан оқилона фойдаланиш, уларни кўпайтириш ҳаёт талабидир. Шунинг учун съезд ўн биринчи беш йилликда халқ хўжалигига сарфланадиган капитал маблағ умумий ҳажмини 711—730 миллиард сўм миқдорида белгилади. Саноат маҳсулоти ҳажмини 26—28 процент, қишлоқ хўжалик маҳсулотини 12—14 процент миқдорда кўпайтириш лозим деб таъкидлади. Шуниси муҳимки, миллий даромад ўсишининг камида 85—90 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига эришиш муҳим вазифа қилиб қўйилган.

Съезд қарорларидан келиб чиқиб, Ўзбекистон меҳнаткашлари олдига ҳам катта вазифалар қўйилди. Шу беш йилликда республикада саноат ишлаб чиқариши 28—31 процент, қишлоқ хўжалик маҳсулоти ҳажми 17—19 процент миқдорида кўпаяди. Ижтимоий ишлаб чиқаришни ўстириш негизида халқнинг моддий фаровонлиги яхшиланади. Аҳоли жон бошига ҳисоблаганда реал даромадлар 16—18 процент кўпаяди.

Шуни айтиш керакки, халқ фаровонлигини янада оширишнинг программаси кенг планда олинган бўлиб, у халқимиз ҳаётининг ҳамма томонларини — истеъмол ва уй-жой, меҳнат ва турмуш шароитини, маданият ва дам олиш сингари муҳим ҳаётий томонларни ўз ичига олади.

Ўн биринчи беш йилликнинг муҳим томони шундаки, партия бу даврда аҳолини товарлар билан, аввало озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашни яхшилашни ўз социал сиёсатининг асосий вазифаси қилиб қўйди. Бу масалани энг мақбул тарзда ҳал қилиш мақсадида съезд комплекс Озиқ-овқат программасини ишлаб чиқишни зарур деб топди. Барча совет халқлари маъқуллаб кутиб олган бу программадаги вазифаларнинг амалга оширилиши қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари етиштиришни анча кўпайтиришга, тармоқнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш билан банд бўлган тармоқлар, шунингдек, савдо тармоқлари билан алоқасини янада маҳкам, узвий боғлашга ёрдам беради.

Съезд совет сиёсий системасини янада ривожлантириш, социал ва миллий муносабатларни такомиллаштириш, КПССнинг совет жамиятидаги авангардлик ролини тағин ҳам кўтариш масалаларини кўриб чиқди. КПСС Марказий Комитетининг Ҳисобот докладида юқорида кўрсатилган бу масалалар юзасидан муҳим илмий хулосалар чиқарилди, жуда катта назарий ва амалий аҳамиятга эга бўлган умумлашмалар берилди. Шундай қилиб, КПСС XXVI съезди ҳужжатларида ривожланган социалистик жамиятни янада ва ҳар томонлама ривожлантиришнинг йўллари назарий ва амалий жиҳатдан асослаб берилди.

Совет коммунистлари анжумани партия ва халқни сафарбарлик характерига эга бўлган бунёдкорлик программаси билан қуроллантирди. Съезд қарорлари эндиликда партия ва халқнинг ҳар қачонгидан ҳам ҳамжиҳатлигида, мустаҳкам бирлигида ғайрат билан амалга оширилмоқда. Совет халқлари ўз фидокорона меҳнатлари билан Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудратини кўпайтирмоқдалар, ижтимоий муносабатлар системасини такомиллаштирмоқдалар, маънавий маданиятнинг янада юксалишини таъминламоқдалар.

Партия XXVI съезди режаларини муваффақият билан амалга ошириш йўлида КПСС Марказий Комитетининг май ва ноябрь (1982 йил) Пленумлари катта аҳамиятга эгадир.

Партия Марказий Комитетининг май Пленуми СССРнинг 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Озиқ-овқат программасини муҳокама қилди ва маъқуллади. Партия XXVI съезди қарорларига мувофиқ ишлаб чиқилган бу программанинг мақсади қисқа вақт ичида мамлакат аҳолисини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашдан иборат. Мазкур программанинг энг муҳим хусусияти шундан иборатки, у комплекс характерга эга бўлиб, қишлоқ хўжалиги, саноат, транспорт, савдо-сотиқ соҳаларини бир-бирига узвий боғлайди.

Озиқ-овқат программасини бажариш борасида республикамиз меҳнаткашлари олдига ҳам катта ва масъулиятли вазифалар қўйилган. Ўзбекистонда пахтачилик билан бир қаторда бошқа соҳалар ҳам кенг ривож топади. Чорвачилик маҳсулотлари, сабзавот, дон ва полиз экинлари маҳсулотлари етиштириш анча кўпаяди. Шу беш йилликнинг ўзидаёқ дон етиштиришнинг йиллик ўртача ҳажми 2,8—3 миллион тоннага, сабзавот ва полиз экинлари маҳсулотлари етиштириш — 3,6 миллион тоннагача, гўшт етиштириш (сўйилган вазнда) — 400—410 минг тоннага етади. Партия Марказий Комитетининг май Пленуми қарорларини кенг ва пухта муҳокама қилиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми уни ҳаракатга қўлланма сифатида қабул қилди. Пленум Озиқ-овқат программасида назарда тутилган топшириқларни муваффақиятли ҳал қилиш тадбирларини ишлаб чиқди.

Озиқ-овқат проблемасини ҳал қилиш йўллари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VIII—IX пленумларида ҳам кенг ва атрофлича муҳокама қилинди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов доклади юзасидан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг шу йил 8 февралида бўлиб ўтган IX пленуми республикада 1983—1985 йилларда чорвачиликни янада ривожлантириш юзасидан кенгайтирилган қарор қабул қилди.

КПСС XXVI съезди қарорларини муваффақият билан амалга ошириш йўлида КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорлари, айниқса муҳим ва актуал аҳамият касб этмоқда. Пленум мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг асосий йўналишларини белгилаб берди ва айни вақтда ишдаги мавжуд камчиликлар ва қийинчиликларни аниқ кўрсатиб, уларни бартараф этиш йўлларини аниқ белгилаб берди. **«Экономикани муттасил юксалтириш, халқ фаровонлигини яхшилаш ҳам совет кишилари олдидаги бурчимиз, ҳам интернационал бурчимиздир** — деди ўртоқ Ю. В. Андропов. — **Партия масалани шу тарзда ўртага қўйиб, Лениннинг биз жаҳон революцион жараёнига асосан ўз хўжалик сиёсатимиз билан таъсир кўрсатмоқдамиз, деган башоратли кўрсатмасига амал қилиб келмоқда».**

Шуни айтиш керакки, кўпгина министрликлар, бирлашмалар ва ташкилотлар план-топшириқларни бажаролмадилар. Қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари кўнгилдагидек етиштирилмади. Қора металлургия, химия, ўрмон, целлюлоза-қоғоз саноати ва бошқа бир қанча тармоқлар орқада қолмоқда, темир йўл транспорти юк ортиш-тушириш топшириқларини бажара олмаётирлар. Меҳнат унумдорлигининг ўсиши суст. Материалларни, ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаб сарфлаш топшириқлари тўла бажарилмаётир, янги техника ва технологияни жорий этиш суст бормоқда. Шу билан бирга, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизоми ҳамма жойда ҳам лозим даражада қўйилган эмас. Шу жиҳатларни назарда тутиб, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андропов партия ташкилотларини, коммунистларни, барча меҳнаткашларни ишлаб чиқаришнинг ҳам-

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарорлари — ҳаётга!

Наманган области

ИЛҒОРЛАР ТАЖРИБАСИГА СУЯНИБ

Область меҳнаткашлари 1983 йилда, қолаверса, ўн биринчи беш йилликнинг охиригача бўлган даврда қандай ва қанча чорва маҳсулотлари етиштиришлари лозимлиги диаграммада аниқ кўрсатилган. Партия ва совет ташкилотлари, қишлоқ хўжалик органлари раҳбарлари, чорвачиликка даҳли бор кишиларнинг ҳаммалари зиммага олинган мажбуриятларни ойма-ой, кварталма-квартал муваффақиятли бажаришга қаратилган чора-тадбирлар кўрмоқдалар. Шу ўринда айрим рақамлар келтирамиз.

Ҳозир область хўжаликларида 88 минг бош сигир бор. Сигирлар сони 1984 йилда 93 минг бошга, 1985 йилда 98 минг бошга етказилади. Барча колхозлар ва совхозларда махсус кирим-чиқим дафтарлари очилган. Ҳар бош сигирдан бир кунда, беш кунда ва ўн кунда қанча сут соғиб олинди, қанчаси давлат тайёрлов ташкилотларига жўнатилди ва қанчаси ички эҳтиёжга сарфланди. Бу ҳақда аниқ ҳисоб-китоб юритилади. Сутини камайтирган сигирларнинг маҳсулдорлигини ошириш чоралари кўрилади.

Фермаларда асралаётган 572 минг бош қўй-эчки сони 1984 йилга бориб 585 минг бошни, 1985 йилда эса 600 минг бошни ташкил этади. Совлиқлардан эгиз қўзи олиш, гўштга топшириладиган қўйларнинг тирик вазнини ошириш муҳим вазифалардан бири қилиб қўйилди. Айни кезда жун етиштиришни кўпайтиришга жиддий эътибор берилмоқда.

Гўштни кўпайтиришда қорамоллар сонини ошириш, сўкимга боқишни кучайтириш ҳал қилувчи роль ўйнайди. Шу мақсадда асралаётган 230 минг бош қорамолни келаси йили 235 минг бошга, ундан кейинги йилда 248 минг бошга етказиш йўли билан беш йилликни якунлашга азму қарор қилинди. Кўпчилик хўжаликларда ҳар бош қорамолнинг тирик вазни 430—450 килограммга етказилиб гўштга топширилмоқда. Лекин қорамолларни сўкимга боқиш, тирик вазнини оширишда областнинг ўртача кўрсаткичидан орқада қолаётган колхозлар, совхозлар ҳам борки, бундай кўринишга чек қўйиш керак.

Чўчқачилик тез ривожлантирилмоқда. Паррандалар сони 1 миллион 700 минг бошни ташкил этмоқда. Бу рақам келаси йили 50 мингта кўпайтирилиб, беш йиллик сўнгида 1 миллион 800 мингтага етказилади.

Пахта-беда алмашлаб экишни кенг жорий этиш, маккажўхори, оқжўхори майдонларини кенгайтириш, ҳосилдорликни ошириш, силос, сенаж, ўт уни ва бошқа озуқаларни кўпайтириш юзасидан конкрет тадбирлар белгиланиб олинди.

Шуни айтиш керакки, айрим хўжаликларнинг раҳбарлари чорвачилик билан етарли шуғулланмаяптилар. Комплекслар, фермаларни малакали кадрлар билан мустаҳкамлаш чораларини кўрмаяптилар. Жойларда меҳнат ва план интизомини мустаҳкамлаш, мусобақани кучайтириш борасида ҳали кўп ишлар қилиш керак.

Областда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш юқоридаги диаграммаларда акс эттирилган тарзда кўпайтирилади.

МУСОБАҚА КУНДАЛИГИ

● СУҒОРИШ МАВСУМИГА ТАЙЁР

Жалолқудуқ районидаги мавжуд барча еттита насос станцияси мавсумга тўла тахт қилиб қўйилди. Иншоотларнинг ҳар бири сувни икки юз метр баландликка чиқариб бериш қувватига эга.

Мазкур ишларни бажаришда инженерлардан Эркин Абдураҳмонов, Асқарали Холматов, пайвандчилардан Ваҳобжон Ёмғиралиев, машинист Иномиддин Отабоевлар алоҳида жонбозлик кўрсатдилар.

Районда бундан беш йил муқаддам дастлабки электр насос ўрнатилган ва унинг кўмагида фақат 300 гектар майдон суғорилган эди. Навбатдаги кучли станциялар бунёд этилиши туфайли деҳқонлар янги массивни ўзлаштиришга киришдилар. Эндиликда насос станциялар ёрдамида уч минг гектардан ортиқ ер суғорилмоқда.

● ЁШЛАР АҲДИ

Бухоро тикувчилик-ишлаб чиқариш бирлашмасининг комсомол ва ёш ишчилари Бутуниттифоқ социалистик мусобақасига қўшилиб, меҳнатда кўпдан кўп ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Айниқса корхонанинг илғор ишчиларидан Сайёра Остонова, Мубина Маҳсудинова, Муҳаррам Баратова, Гулчеҳра Насриддиновалар ташаббус кўрсатиб ишлашлари натижасида ҳамиша юксак меҳнат унумдорлигига эришмоқдалар. Пешқадам ёшлар айни вақтда 1984 йил ҳисобига маҳсулот тайёрламоқдалар. Чевар ёшлар бир беш йилликда икки беш йиллик топшириғини адо этиш ҳаракатига қўшилиб ана шундай марраларни эгалламоқдалар.

Қизлар меҳнат қилаётган Мунира Йўлдошева бошлиқ комсомол-ёшлар бригадаси ўтган йили ҳам катта муваффақиятни қўлга киритган ва пландан ташқари 300 минг сўмликдан зиёд кийим-кечак тайёрланган эди. Бригада коллективи бу йил ҳам йилни яхши якунлаб, 1983 йил топшириғини Улуғ Октябрь байрамигача бажаришга қарор қилган.

● ГРАФИКДАН УЗИБ

Гулистон пахта заводида Иброҳим Ашуров бошлиқ смена ишчилари февраль ойи топшириғи бажарилганлиги тўғрисида рапорт бердилар. Улар ҳар сменада графикда кўзда тутилганидан анча кўп — 42 тоннадан тола тайёрлашга эришиш туфайли ана шундай катта ютуқни қўлга киритдилар. Машина-механизмларнинг бекор туришини камайтириш, ишдаги прогул ва кечикиб келишга барҳам бериш, меҳнат интизомига қатъий риоя қилиш туфайли ана шундай ютуқ қўлга киритилди. Корхонанинг барча бригада ва сменаси ишчилари илғор коллективдан ўрнак олиб ишлаб, февраль ойи топшириғини тўла ва ошириб бажариш учун курашмоқда.

АМАЛИЙ ЖАВОБ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IX пленуми қарорини Беруний районидаги Навоий номли колхоз чорвадорлари зўр қизиқиш билан ўрганмоқдалар, маҳсулотлар етиштиришни кўпайтириш учун янги резервларни ишга солмоқдалар. Чорвадорлар мусобақасида моҳир чорвадор Қ. Совутова олдинда бормоқда. У бу йил ўзига бириктирилган сигирларнинг ҳар бошидан 3600 килограммдан сут соғиб олиш мажбуриятини қабул қилди. Бу ўтган йилдагидан деярли 300 килограмм кўп демакдир.

Ўз ишининг устаси ҳисобланган Қ. Совутова шу йилнинг январь ойида сигирлардан сут соғиб олиш топшириғини 120 процентдан ошириб адо этди. Сут таркибидаги мойни анча оширишга эришди. Шунингдек, сигир соғувчилардан Т. Дўйсинбоева, З. Жалғасовалар ҳам январь ойида сут соғишда яхши кўрсаткичларни қўлга киритдилар.

М. МУҚОНОВ,
Қорақалпоғистон АССР.

ИНТИҚОМ МУҚАРРАРДИР

ЖАЛЛОДЛАР ВА УЛАРНИНГ ҲОМИЙЛАРИ

Ҳозир уларнинг турар жойлари ҳам, машғулотлари ҳам ҳар хил. Фашистлар оккупацияси йилларида Гомель областида тинч совет гражданларини отишни касб қилиб олган гитлерчилар малайи Василий Артюшенко АҚШда, Американинг адолат маъбудаси паноҳида уя қуриб олган. Львов аҳолисига қилган ёвузликлари билан ном чиқарган Дмитрий Купяк Канада маъмурлари мурувватидан фойдаланиб, «заранг дарахти япроқлари» мамлакатида истиқомат қилиб турибди.

Жафокаш Белоруссия диёрида тирсагигача қўлини қонга ботирган Артюшенко роҳат-фароғатда яшамоқда. Аммо унинг «касбдоши», айниқса, довруғ ёйди. Қизиқ, Купякнинг қўшнилари у миллатчилар тўдасининг «Митько Клей» лақабли собиқ қўрбошиси эканлигини билармиканлар?

Мана шу икки нусха ҳозир ҳузур-ҳаловатда кун кечирмоқда.

Илгаричи? Илгари уларнинг иккаласи ҳам бир иш билан банд эди — гитлерчилар фашизмига хизмат қилар эди, талончилик, зўравонликни касб қилиб олиб, Ватан бошига даҳшатли синов тушган кунларда тиз чўкмаган ватанпарварларни, тинч аҳоли — кексалар, аёллар, болаларни ўлдиришни эрмак деб билар эди...

Гитлерчи жаллодлар ва уларнинг малайлари қўлидан ҳалок бўлган маълум ва номаълум қаҳрамонларнинг хотираси эса одилона интиқомни талаб қилмоқда. Улуғ Ватан уруши йилларида 20 миллион ўғил ва қизидан жудо бўлган совет халқининг дарду аламлари жиноятчиларни оқлаш йўлидаги ҳар қандай уринишларни тан олмайди.

...1943 йил февралида Артюшенко ўз «ошналари» билан қош қорайган пайтда Омельковшчина қишлоғига кириб келди. Шундан сал наридаги «Дубровка» ва «Кареловка» ўрмонларида гитлерчилар расмий равишда «партизанларга қарши жазо операцияси» деб аталган ҳаракат режасини белгилаган эдилар. Полиция мундиридаги фашист газандалар айни шу қонхўрлик ташкилотчилари билан бирга қатнашиш учун келган эдилар.

Эрта тонгда фашистларнинг командасига мувофиқ оёққа турган бу газандалар «Дубровка»ни элак-элак қилишга киришдилар. Ушлаб олинган кишиларнинг ҳаммаси бир майдончага тўпланди, улар асосан ертўлаларда ва чайлаларда беркиниб олган қариялар, аёллар ва болалар эди. Эркаклардан бири қочишга ҳаракат қилди. Бутун полиция галаси унинг кетидан қувди. Ўз хўжайинлари олдида намуна кўрсатишга ошиққан Артюшенко қочишга жазм қилган кишини орқасидан отиб ташлади.

Тўкилган бу қондан жаллодларнинг яна кўзи қонга тўлди. Аёллар, болалар ва қарияларга пулемёт ва милтиқлардан дўлдек ўқ ёғдирилди. Бу иш тугаганидан кейин Артюшенко ва унинг «ошналари» ярадорларни отиб ўлдирдилар. Газандаларнинг ўзлари иқрор қилишича, улар ҳатто мурдаларга қараб ҳам ўқ уздилар.

«Дам олгач» улар «Кареловка» дарасига жўнаб кетдилар. Бу ерда ушлаб олинган тинч аҳоли (30 дан кўпроқ киши) орасида Омельковшчина собиқ оқсоқолининг хотини, икки боласи билан борлиги аниқланди. Оқсоқолнинг ўзи партизанларга қўшилиб кетган эди. Газандалар таҳқирлашни учига чиқариб, аёл кишини қорда яланғоёқ рақс тушишга мажбур этмоқчи бўлдилар. Аёл уларнинг талабини бажо келтирмагач, уни тўппончадан отиб ташладилар. Сўнгра ушлаб олинган бошқа кишилардан ваҳшиёна ўч олишга киришдилар. Гитлерчиларнинг ҳайбаракалласига учган Артюшенко яна жон-жаҳди билан ҳаракат қилди.

Гомель областининг кўпгина қишлоқларида бу жаллоднинг қонли изи қолди. У ўз хўжайинлари — Белоруссиянинг тинч аҳолисига ёвузлик қилиш корчалонларига ёқишга интилиб, одамларни талади, қийноққа солди, ўлдирди, уйларига ўт қўйди. Мана шуларнинг ҳаммаси гувоҳларнинг кўпдан кўп шоҳидликлари билан тасдиқланган.

Бошқа бир жиноятчи — Купякнинг кирдикорлари бундан ҳам ошиб тушган эди. Украина ССРнинг ғарбий областларини гитлерчилар вақтинча оккупация қилиб турган даврда у украин миллатчилари тўдасига иш бошилик қилиб, бир қанча террорчилик ҳаракатларини амалга оширди, Каменка-буг, Бродов, Золочевский районларининг қишлоқларида, Львов шаҳрида совет гражданларини оммавий равишда қонга ботиришга раҳбарлик қилди. «Клей» ва унинг группаси юздан ортиқ кишини ўлдирди, 300 хонадондан иборат қишлоқни ер билан яксон қилди.

«Мен кўчадаги шовқин-сурон ва бақириқлардан уйғондим, — дейди мана шундай қонхўрликларни ўз кўзи билан кўрган кишилардан бири Иван Сечь, — уйдан қочиб чиқиб беркинишга улгурдим. Бир гуруҳ газандалар қўшнимнинг саройини қуршаб олганликларини кўрдим. У ерда аёллар билан болалар яширинган эди. Газандалардан бири ракета отиб саройни ёндирди, бошқалари милтиқ ота бошладилар. Мен яшириниб қолишга муваффақ бўлдим. Шайка қишлоқдан кетгач, култепа ёнида 15 яшар укам Евгенийнинг ўлигини кўрдим. Унинг чап қўли кесиб ташланган эди. Сал нарироқда унинг тенгдоши Стефания Бабичук деган қизнинг пичоқ билан тилка-пора қилинган жасади ётар эди. Улар ёниб турган саройдан қочиб чиқишга ҳаракат қилишганида ёвуз газандалар ушлаб олиб, қийнаб-қийнаб ўлдириб кетишибди. Бошқа аёллар ва болалар тириклайин куйиб ўлишибди. Буни ҳеч қачон унута олмайман!

Ҳа, биз дарду аламларни ҳам, шон-шуҳратларни ҳам — ҳеч нарсани унутганимиз йўқ. Бутун мамлакатда бўлгани каби Гомель областидаги Дубровица қишлоғида, Львов областининг қишлоқларида фашист одамхўрлар ва уларнинг гумашталари қўлидан ҳалок бўлган кишиларнинг порлоқ хотираси учун обидалар ва монументлар ўрнатилган. Қаҳрамонларнинг шуҳрати асрлар бўйи яшайверади.

Ҳалиги жаллод, жаллод бўлишдан аввал тажрибакор каллакесарларга шогирд тушган эди. Артюшенко, Купякларнинг ва шунга ўхшашларнинг «устозлари» ва «ўргатувчилари» кўп эди. Смоленск ва Брянскда ёвузлик қилган махсус эсэс жазо отрядининг командири, Хатинь жаллоди Дирлевангер, Совет Украинасининг вақтинчалик оккупация қилинган ерларида ажал уруғларини сочган Ровно гебиткомиссари Беер ва шунга ўхшашларнинг рўйхатини давом эттираверишмумкин.

Улар биргаликда ўзларининг қора ишларини қилдилар — фашист газандалари ва уларнинг гумашталари гитлерчилар рейхи бошлиқларининг кўрсатмаларини бажардилар. Масалан, Кейтель тасдиқлаган «йўл-йўриқда жазо операциялари пайтида асир олинган ҳамма эркак ва аёллар отиб ташлансин ва осиб ўлдирилсин», деб буюрилган эди. Ўша Кейтелнинг бошқа бир буйруғида бундай изоҳ берилган эди: «Мазкур мамлакатлардаги инсонларнинг ҳаёти ҳеч нарсага арзимаслиги назарда тутилсин»...

Гитлерчилар Германияси қуролли кучлари олий бош қўмондонлиги штабининг бошлиғи Кейтель энг катта нацист ҳарбий жиноятчиларидан бири сифатида Нюрнберг судининг ҳукмига мувофиқ осиб ўлдирилди. Аммо ватанпарварларнинг қонини тўккан минглаб кимсалар ҳозир океан нариёғида алло қилиб юрибди, кундалик икир-чикир ишлар билан шуғулланиб, оқшомлари телевизор кўрмоқда. Сиртдан улар салобатли, баодоб кўринишади, аммо бу янглиш таассурот. Улар инсон эмас, ёвуз ҳайвонлардир. Ҳужум қилиб бораётган Совет Армиясининг интиқом қиличидан даҳшатга тушган бу кимсалар Белоруссия ўрмонларидан ва Украина далаларидан — ўзларининг қора ишларини қилган жойлардан олис-олисларга қочиб қолдилар. Халқимизнинг улуғ ғалабасидан кейин бу газандаларнинг кўплари АҚШ ва Канадага бориб бошпана топдилар. Шундай бўлиши ақл бовар қилмайдиган, ғайритабиий ажабтовур бир нарса бўлиб туюлади. Аммо ҳар қандай ақл-идрокка хилоф бўлса ҳам, ҳақ гап шундан иборат.

Бироқ, қотиллар қандай сўқмоқлардан бормасинлар, барибир одамлар юрадиган кўчалардан чиқиб қоладилар. Улар ўз хўжайинлари — нацист корчалонлари каби энг яхши ажнабий фирмаларнинг совуни билан қўлларини ювиб олгандек бўлсалар ҳам, одил ҳакам бўлмиш замон қон изларини ўчирмайди.

Иккинчи жаҳон урушидан кейин АҚШ маъмурларининг мурувввати билан Боливияда яшириниб ётган гестапонинг Лиондаги собиқ бошлиғи Клаус Барбье иши нацист ҳарбий жиноятчиларнинг даҳшатли ўтмишини янги куч билан яна эсга солди. Гитлеризмнинг оғир ёвузликларида айбдор бўлган кишиларнинг ҳаммаси ҳам муносиб жазо олгани йўқ. Иккинчи жаҳон уруши йилларида гитлерчилар ва уларнинг гумашталари инсониятга қарши қилган жиноятлар учун жавобгарликка тортилиши ва жазоланиши тўғрисидаги халқаро ҳуқуқ актларига риоя этган совет тергов органлари интиқомдан қочиб капиталистик мамлакатларда яшириниб олган нацист ҳарбий жиноятчилар хусусидаги далил-исботларни йиғиш соҳасида катта иш қилмоқдалар. Бироқ, Совет Иттифоқининг, бошқа социалистик мамлакатларнинг ва ер юзидаги тинчликсевар кучларнинг ҳамма ғайрат-ҳаракатларига қарамай, реакция урушдан кейинги ҳамма йиллар мобайнида гитлерчи жиноятчиларнинг қўлга олинишига қаршилик қилиб келмоқда. Агрессив кучлар ва аввало АҚШдаги муайян доиралар ўша жиноятчиларни қўллаб-қўлтиқлаб келмоқдалар.

«Қўшма Штатлар, — деди америкалик шарҳчи Тим О'Брайен, — нацист ҳарбий жиноятчилар учун бир жаннатдир. Уларнинг таржимаи ҳоли бир-бирига жуда ўхшайди: уруш вақтида қонли жиноятлар қилишган, ҳужум қилиб келаётган совет қўшинларидан қочишган, кўчирилган кишиларга аталган лагерларда яширинишган ёки бирон-бир ҳилват жойда писиб ётишган, Америка махфий маҳкамаларининг назарига тушгач, бу кимсалар АҚШга жўнаб кетган. Шундан кейин улар ҳар хил йўлдан боришган — баъзилари Марказий разведка бошқармаси билан ҳамкорлик қилсалар, баъзилари Америка ҳарбий саноатида ишлайдилар, яна баъзилари эса хусусий фирмаларнинг турли-туман маслаҳатчилари ва шериклари бўлиб ўрнашиб олишган».

Жаҳон жамоатчилиги Қўшма Штатларни жуда ҳаққоний равишда айбламоқда. Дарҳақиқат, Қўшма Штатлар нацист ҳарбий жиноятчиларни қидириб топиш ва жазолаш тўғрисидаги бир қанча халқаро битимларни имзолаган бўлса ҳам, ўз зиммасига олган мажбуриятларни бажаришдан жўрттага бўйин товламоқда. Бугина эмас, АҚШнинг реакцион доиралари ўша жиноятчиларни ўз агрессив сиёсати воситасига айлантириб, тинчлик ишига қарши «салб юриши»да ўзларига иттифоқчи қилиб олдилар.

Уларга меҳрибонлик қилинганидан кейин бунинг ҳақини тўлашлари керак-да, ахир. Советларга қарши, коммунизмга қарши бирон-бир иш қилишлари керакку, ахир. Бу кимсалар ҳозир Америка Қўшма Штатларида, ҳозирги Рейган маъмурияти даврида, айниқса қадр топмоқда. Улар ҳам меҳрибонликка яраша иш тутмоқдалар. Масалан, собиқ жаллодлар Вашингтон томонидан авж олдирилган «инсон ҳуқуқлари» кампаниясига бажонидил қўшилдилар. Ҳолбуки, Оқ уй ўзгача фикрловчилардан, гражданлик ҳуқуқлари ва эркинликлари учун курашчилардан ўч олишни давлат сиёсати даражасига чиқариб қўйганлиги аллақачондан буён маълум. Америка Қўшма Штатларининг БМТ ҳузуридаги собиқ доимий вакили Э. Янгнинг далолат бериб айтишича, АҚШдаги сиёсий маҳбуслар сони неча минглаб кишини ташкил этади.

Фашистлар тузган Эс-Эс латиш ёрдамчи хавфсизлик полициясининг собиқ капитани Майковскис ҳозир Нью-Йоркда истиқомат қилиб турибди. Латвиядаги Ауддрини қишлоғини гитлерчилар буйруғига мувофиқ ер билан яксон қилган, тинч аҳолини отиб ташлаган мана шу кимса энди «Совет Иттифоқининг мазлум халқларини озод қилиш» учун курашмоқда. Чикагодаги Рим католик черковининг бошлиғи епископ Бризгис ҳозир «Литва халқининг фаровонлиги»ни тилаб ибодат қилмоқда. Литвани гитлерчилар оккупация қилиб олган йилларда эса у Каунас католик ибодатхонаси минбаридан диндорларни большевиклар билан яҳудийларни қириб ташлашга даъват этган, фашистлар билан ҳамкорлик қилган эди. У ҳам гестапо олдидаги кўпдан кўп хизматлари билан мақтаниши мумкин.

СССРнинг ўша Майковскис ва бошқа жиноятчиларни ёвузлик қилган жойларида судга бериш учун топшириш тўғрисида неча марталаб қилган мурожаатларига қарамай, АҚШ ҳукумати бу одилона талабларни қондиришдан бош тортмоқда.

Яқинда Америка матбуотида АҚШдан бошпана топган фашист жиноятчилар хусусида бу ерда чиққан можарони ойдинлаштирувчи бир қанча мақолалар эълон қилинди. АҚШ юстиция министрлиги махсус тергов бўлимининг собиқ ходими Жон Лофтуснинг телекомпаниялардан бири кўрсатувида сўзлаган нутқи мана шу материалларнинг юзага келишига сабаб бўлди. У АҚШ федерал тергов бюроси билан давлат департаменти иккинчи жаҳон урушидан кейин тинч аҳолини оммавий қиришга бош қўшган собиқ нацистларнинг АҚШга кириб олишига имкон берди, деб уларни айблади. Сўнгра давлат департаменти, Марказий разведка бошқармаси ва ҳарбий разведка «совуқ уруш» йилларида СССРда ва Шарқий Европа мамлакатларида жосуслик қилиш учун мазкур шахслардан фойдаланди. Ўша жиноятчиларнинг кўплари мамлакатга 50-йилларнинг бошларида кириб олган эди. Кўпчилиги кейинчалик давлат хизматига кирди. Ж. Лофтус «Белоруссияда содир бўлган ҳодисалар сири» китобида бу кимсалар ҳақида Вашингтон нақадар меҳрибонлик қилганлигини тасвирлаган.

Америка маъмурлари бир қатор нацист жиноятчилардан «пропагандистлар» сифатида фойдаланиб келдилар ва ҳозир ҳам фойдаланмоқдалар. Улар «Эркин Европа» ва «Озодлик» радиостанциялари билан ҳамкорлик қилмоқдалар. Улар орасида Эс-Эс қўшинларида хизмат қилган, синагогалардан бирига ибодат қилиш учун келган диндорларни ёндириб юборган Хазнерс, Минскнинг нацист «мэри» Томаш ва бошқалар бор. 1978 йилда конгресснинг контрол-ревизия бошқармаси ўтказилган тергов асосида эълон қилган маълумотномада Марказий разведка бошқармаси 21 нафар нацист жиноятчидан «ахборот манбаи» сифатида фойдаланганлиги, улардан 9 киши МРБдан маош олиб ишловчи ходим эканлиги уқтириб ўтилган эди.

...Фашизм ўн миллионлаб одамлар ёстиғини қуритди. Мана шунинг бир ўзи барча гитлерчи жиноятчиларни жазолаш тўғрисидаги талабни ҳар бир софдил киши учун табиий ва бирдан-бир одилона талабга айлантиради. Бундай қилиш ўтмиш ва унинг беҳисоб қурбонлари олдидаги бурчгина эмас. Бу ўринда гап келажак ҳақида, милитарист ва янги нацист кучлар инсоният бошидан кечирган фожиани яна такрорлай олмасликлари учун кўрилиши зарур бўлган чоралар ҳақида бормоқда.

1942 йилдаёқ Қўшма Штатларнинг президенти Рузвельт: нацист ҳарбий жиноятчилар қаерда жиноят қилаётган бўлсалар ўша мамлакатдаги суд олдида жавоб берадиган кун келади, деган эди. Бироқ, урушдан кейинги ҳамма йиллар мобайнида улардан фақат биттаси — Майданек лагерининг собиқ соқчиси Хермина Браунштайнер-Райан деган аёл ГФР маъмурларига топширилди. Бошқа кўпгина жиноятчилар ўз президентининг сўзлари билан гитлерчи жиноятчиларни ва уларнинг гумашталарини жазолашдан иборат муқаддас бурч ҳақида қасам ичган, сўнгра эса ўша жиноятчилар учун бошпана бўлиб қолган Америкада жуда эҳтиёт қилиб яшириб қўйилган.

Бизнинг мамлакатимиз халқаро мажбуриятларга мувофиқ нацист жиноятчилар қаерда турган ва қаерда яширинган бўлмасинлар, улар одил судга топширилиши учун зарур чораларни кўриб келди ва кўрмоқда. Бу жиноятчиларнинг жазосиз қолиши — инсониятни таҳқирлашдир. Ўтмиш ҳозирги замон олдида, ҳозирги замон эса келажак олдида масъулдир. Шу боисдан ҳам интиқом муқаррардир.

К. ШЧЕГЛОВ,
ТАСС мухбири.

ма резервларини ишга солишга, партия, давлат ва меҳнат интизомини бузувчиларга қарши ҳар қачонгидан ҳам кескин кураш олиб боришга, прогулчиларга ва ишёқмасларга қарши жамоатчилик йўли билан, моддий ва бошқа жиҳатларни ишга солган ҳолда қаттиқ чоралар кўришга даъват этди.

Барча совет кишилари сингари республикамиз меҳнаткашлари ҳам партия Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорларини амалий ҳаракатнинг жанговар программаси деб қабул қилдилар. Шунга монанд равишда, мамлакатимизни 1983 йилда иқтисодий ва социал ривожлантириш Давлат планини ва СССР Давлат бюджетини тасдиқлаган СССР Олий Советининг еттинчи сессиясида қўйилган масалалар ҳам муваффақиятли ҳал қилинмоқда. Бу муҳим ҳужжатлар республика меҳнаткашларида ўн биринчи беш йиллик вазифаларини мукаммал бажариш йўлида янгидан-янги меҳнат ғайратини уйғотмоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари СССРнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, юбилей йили план топшириқларини ва социалистик мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Бизнинг республикамиз КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини сурункасига ўнинчи марта қўлга киритиш шарафига муяссар бўлди.

Ўзбекистон пахтакорларининг юбилей йили зафарлари айниқса салмоқли бўлди. «Оқ олтин» ижодкорлари она-Ватанга 6 миллион тоннадан кўп пахта топширдилар.

Уларнинг шу юксак ҳосил учун кураши мамлакатимиз пахтачилиги тарихига деҳқонларнинг мардлиги, шон-шарафи ва қаҳрамонлиги тимсоли бўлиб киради. Бу айни вақтда, республикамиз барча шаҳарлари ва қишлоқлари меҳнаткашларининг Ватан олдидаги ўз интернационал бурчига содиқ эканликларининг ҳам тимсолидир.

Юбилей йилида Ўзбекистоннинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишга қўшаётган ҳиссаси анча ошди. Йил қурғоқчил келганига қарамай, 3 миллион тоннага яқин дон, шу жумладан, кўп миқдорда маккажўхори етиштирилди. Давлатга мева, сабзавот сотиш юзасидан олинган социалистик мажбурият ортиғи билан бажарилди. Мамлакат Ўзбекистон деҳқонларидан 3 миллион 300 минг тонна мева, сабзавот олди. Пилла етиштириш қарийб 30 минг тоннани ташкил этди.

Республикамиз меҳнаткашлари эришган ютуқлар ўн биринчи беш йилликнинг катта меҳнат ғайрати билан бошланган учинчи йилида эришиладиган зафарларга пухта заминдир. Улар КПСС Марказий Комитетининг ноябрь Пленуми қарорларини, ўртоқ Ю. В. Андроповнинг йўл-йўриқларини муваффақият билан амалга ошириш учун ўз зиммаларига 1983 йил учун юксак социалистик мажбурият олдилар. Шу кунларда республикамизнинг барча ишлаб чиқариш коллективларида белгиланган марраларни эгаллаш, 1983 йил ва умуман беш йиллик учун олинган социалистик мажбуриятларни бажариш учун меҳнат ғайрати тобора авж олмоқда.

Партия ва Совет давлати КПСС XXVI съезди белгилаб берган йўлдан бориб, 80-йилларга мўлжалланган Тинчлик программасини собитқадамлик билан амалга оширмоқда.

КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленумида, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг қўшма тантанали мажлисида ўртоқ Ю. В. Андропов қилган докладда белгилаб берилган вазифалар изчиллик ва собитқадамлик билан бажарилаётир. Совет Иттифоқининг ер юзида тинчликни барқарор қилиш соҳасидаги ташаббуслари барча тинчликсевар кучлар томонидан ғоят мамнунлик билан кутиб олинди. Совет Иттифоқи, социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдалар. Зеро, янги уруш оловини ёқувчиларни жиловлаш — ҳозирги вақтнинг энг муҳим долзарб масаласидир. Барча халқларнинг манфаатлари шуни тақозо этади.

КПСС XXVI съездидан буён икки йил ўтди. Бу — йилларда эришилган ички ва ташқи сиёсат соҳасидаги ютуқларимиз тинчлик ва бунёдкорлик йўлидан дадил бораётганлигимизнинг ёрқин далилидир.

Р. НУРУЛЛИН,
тарих фанлари доктори, профессор.

ХАЛҚ БОЙЛИГИ

22 февраль куни Тошкентда ёдгорликларни ва диққатга сазовор жойларни муҳофаза қилиш халқаро кенгаши совет комитети Ўрта Осиё республикалари ва Қозоғистон ташаббускор группаларининг биринчи регионал конференцияси очилди. Тарих ҳамда маданият ёдгорликларини тобора ўрганиш, муҳофаза қилиш ва таъмирлаш вазифаларига бағишланган конференция қатнашчилари — таниқли олимлар, археологлар, таъмирчилар илмий-реставрация ишини ривожлантириш йўлларини муҳокама қиладилар, маданият ёдгорликларини асраш ва таъмирлаш Ўзбекистон илмий-тадқиқот ҳамда лойиҳа-қидирув институтининг фаолияти билан танишадилар.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистонда Совет ҳокимиятини ўрнатишда актив иштирок этганлиги ва туғилган кунига тўқсон йил тўлиши муносабати билан пенсионер ўртоқ Николай Андреевич Веревкин-Рахальскийни Ўзбекистон ССР Олий Советининг Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ДЕҲЛИ. Ҳиндистонга келаётган чет эл сайёҳлари йил сайин кўпайиб бормоқда. Улар Ҳиндистон халқининг ҳозирги ҳаёти билан, унинг бой тарихий ва маданий мероси билан танишмоқдалар. Туризм ва граждан авиацияси министрлигининг секретари Б. В. Венкатараманнинг хабар қилишича, бултур Ҳиндистонга дунёнинг турли мамлакатларидан 1,3 миллион меҳмон келган. Туризм ҳақиқатда ҳам мамлакат экономикасининг муҳим соҳаларидан бири ҳисобланиб, давлатга катта даромад келтирмоқда.

● Мана бир неча ҳафта бўлиб қолдики, Ҳиндистоннинг Хазорбоғ шаҳри (Биҳар штати) аҳолиси тунда уйдан чиқишга қўрқмоқда. Қоронғи тушиши билан шаҳар кўчаларига ов излаб бўрилар галаси кириб келади, улар одамларга ҳам ташланади. Йиртқичларга қарши кураш учун марказий резерв полиция ва чегарачиларнинг бўлинмалари чақирилди. Ўраб олиш чоғида бир неча бўри ўлдирилди.

● ҚОҲИРА. Миср пойтахтида АҚШнинг қалбаки банк чекларини ўтказиш билан шуғулланиб келган икки граждан қамоққа олинди. Океан ортидан келган товламачилар савдогар қиёфасида Мисрга кириб, камида 3 миллион доллар соф фойда олишни мўлжаллаганлар. Улардан мусодара этилган қалбаки пуллар айни шунча миқдорда бўлган. Полиция тинтув чоғида бир неча ясама банк муҳрлари, паспортлар ва бошқа ҳужжатларни ҳам тортиб олган.

● РИМ. Италия полицияси мамлакатнинг марказий ва жанубий районларида жиноятчиликка қарши катта кураш операцияси ўтказди. Натижада 284 киши қамоққа олинди, кўпдан-кўп милтиқ, тўппонча, граната, портловчи моддалар мусодара қилинди.

(ТАСС).

ХАЛҚ АМАЛИЙ САНЪАТИ

ГЎЗАЛЛИК ИЖОДКОРЛАРИ

Хива шаҳар бадиий совға буюмлар фабрикаси ишлаб чиқараётган маҳсулотларни халқ амалий санъатининг нодир намуналари деса бўлади. Уларда Хоразм наққошлиги ва ҳунармандлиги анъаналарини давом эттираётган қўли гул усталарнинг маҳорати ёрқин акс этган.

Корхона цехларини ўзига хос ижодхонага қиёс қилиш мумкин. Бу ерда ўткир зеҳн, нозик дид эгалари меҳнат қилишяпти. Уларнинг олтин қўллари билан ишланган ва сайқал топган мис қумғону лаганлар, нақшинкор ваза билан гулдонлар, сопи суякдан ишланган чарм ғилофли совғабоп пичоқлар, хилма-хил ўйинчоқлар нафосат шайдоларига манзур бўлмоқда.

Бир неча йил илгари барпо этилган бу корхонада дастлабки даврда йилига 600 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариларди. Ўтган йили планда белгиланган икки миллион 467 минг сўмлик ўрнига икки миллион 500 минг сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Ишлаб чиқариш рентабеллиги ошиб, 360 минг сўм фойда олинди, меҳнат унумдорлиги 8 процент ўсди, ассортимент аввалги 14 хилдан 30 хилга етди.

Талантли халқ усталари, хивалик машҳур меъморлар ва наққошларнинг ворислари сулола шарафини қадрлаб, ўз касбларини ҳалол меҳнатлари билан улуғлашяпти.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Спорт

КУРАШ:

МУНОСИБ ҲИССА

Швециянинг Вестерос шаҳрида «Мелларен кубоги» учун классик кураш бўйича ўтказилган халқаро турнирда совет полвонлари бош совринни қўлга киритдилар. Халқаро классдаги спорт мастери тошкентлик Василий Аникин 48 килограмм вазнли полвонлар сафида астойдил беллашиб, ғалабага эришди ва командадошлари зафарига муносиб ҳисса қўшди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА:

КУЧЛИЛАР САФИДА

Москвада ўтказилган СССР қишки чемпионатида республикамиз вакиллари совринли ўринларни эгаллашга ҳаракат қилиб, мутахассисларни мамнун этдилар. 60 метрга югурган П. Воробьев билан Т. Вилисовалар олтинчи ўринни эгалладилар. Шунингдек, баландга сакрашда эр-хотин Геннадий (223 сантиметр) ва Ольга (185 сантиметр) Белковлар, ядрони 18 метру 68 сантиметрга ирғитган И. Богомолова, уч ҳатлаб сакрашда 16 метру 87 сантиметрли натижа кўрсатган Б. Хохловлар ҳам қимматли очколар келтирувчи олтиликдан ўрин олишди. 400 метрга югуришда эса «А» группада С. Ловочёв (47,05 секунд), «Б» группада А. Сафаровлар (47,66 секунд) фахрли иккинчи ўринни эгалладилар. Баландга сакраш бўйича 1 метру 88 сантиметрли натижага эришган Л. Бутузова бронза медали совриндори бўлди. Енгил атлетикачиларимиз ўз группаларида команда ҳисобида учинчи ўринни олдилар.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» КОНКУРСИГА

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Ҳамид ҒУЛОМ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, СССР Давлат мукофоти лауреати

ҲИКОЯ

1

ТАШҚАРИДА гупиллаб қор ёғяпти. Томлар оппоқ, яланғоч дарахтларнинг шохи осилган. Бозор қайнайди: минг-минг одамлар чумолилардай тинимсиз ҳаракатда. Меҳмонхонани айланиб ўтган ва тўрт томонга қанот ёзиб чўзилган йўлларда трамвай, троллейбус, машиналар елади. Улкан магазин қаватларида оқ чироқлар порлайди. Унда ҳам одамлар беҳисоб. Ҳов... анави гумбаз иморат — цирк. «Вақт топиб, албатта, бораман», — Норбўта кўнглидан ўтказди.

Бугун якшанба. Кенгаш В. И. Ленин номли СССР халқлари дўстлиги саройида эртага эрталаб очилади. Норбўта бугун бўш. У бозорга боради, иссиқ нон, тансиқ мевалардан олиб, студент синглиси Гулнорнинг ётоқхонасига боради.

У Тошкентнинг нон бозорига ишқибоз. Уч-тўрт қатор узун тим тагида юзлаб саватларда хилма-хил нонлар товланади: ёғли патирлар, жиззали кулчалар, бўрсилдоқ ширмонлар, қип-қизил обинонлар... Норбўта ҳар хил нонлардан бир даста харид қилиб, қоғоз халтага жойлаётганида бирдан шовқин-сурон бошланди.

— Ҳой, нон кўр қилгур, бу нимаси?!
— Ҳой, олифта, нонни ердан ол!
— Мастга ўхшайди у хароми!

Норбўта бақириқ-чақириқ эшитилаётган ўша томонга қараб, ёғочдай ингичка бир жиблажибон йигитнинг турган ерида чайқалиб, совуқ тиржаяётганини кўрди. Бу олифта нонни мастлик билан қўлидан тушириб юборганми ёки нон ёқмаган бўлса, аччиқ устида ерга отганми, ҳар қалай, нон одамлар юриб турган йўлка устида қорга беланиб ётар, буни кўрган кишилар олифтани қарғар эдилар:

— Ҳе, нон урсин сени, бетавфиқ!
— Қаттиқчиликни кўрмаган-да, бу бойвачча!

Норбўта дарҳол чопиб бориб, ердаги нонни олмоқчи бўлганда дуркунгина бир қиз бошидаги тоғорани ерга қўйиб, эпчиллик билан қўл узатди ва нонни олиб ўпди, кўзларига суртди-да, тим тагидаги нон саватлари ёнига қўйди. Шу ерда турган оқсоқоллардан бири қизни дуо қилди:

— Барака топ, қизим, нондай азиз бўл!

Қиз оқ дастурхонга ўралган каттагина тоғорасини бошидаги чамбарак устига қўйиб, тиқилинч бозор ичига кириб кетди.

НОРБЎТА қизни иккинчи марта мева бозорида учратди. Қиз тоғорасини ерга қўйиб, дастурхонини очиши билан харидорлар уни ўраб олишган, унинг яқинига йўлаш амримаҳол эди. Норбўта ҳайрон: бозор тўла мева — олма, нок, узум; анорларнинг хилини санаб, адоғига етиб бўлмайди. Нечун бошқалар пашша қўриб ўтиришибдию, ҳозиргина бозорга мева кўтариб келган қизнинг бозори бунақа чаққон?

Норбўта қизни ўраган одамлар орасига кириб, тоғорадаги мевага кўз қирини ташлади: нок. Ҳар бири носқовоқдай, қип-қизил нок. Нархи ҳам арзон. Бошқалар бундайроқ нокни фалон пул деб, харидор кутиб ўтиришган бўлса, бу қиз Норбўта умрида кўрмаган асл нокини икки баравар арзонига шатиллатиб сотяпти.

«Ёпирай, бунда бир сир бор», — ўзича ўйлади Норбўта ва сахий қизнинг нокидан бир-икки кило харид қилиб, синглиси Гулнорга олиб боришга қарор берди. Лекин, афсуски, асл нок талаш бўлиб кетиб, унга етмай қолди. Харидорлар тарқагач, қиз бир даста пулни одмигина пальтосининг чўнтагига тиқди ва бўш тоғорасини кўтарганча бозордан чиқиб кета бошлади.

— Қизча, тўхтанг! — Норбўта унга эргашди. — Кечирасиз, йўлдан қолдирдим. Нокингиздан олмоқчи эдим, насиб этмади... Айтинг-чи, у қандай навдан ва нега жуда арзон сотиб юбордингиз?

— Бобом етиштирган нав. «Қандил» деб ном берганлар, — қадамини секинлатган қиз Норбўтага синашта қараб қўйди. — Арзон сотганимнинг сабаби — ўз боғимиздан. — Бу жавобдан йигитнинг қониқмаганини кўриб, қўшиб қўйди:
— Бозорда кун ўтказишга вақтим ҳам йўқ.

2

— Кечирасиз... — Норбўта беихтиёр қизнинг кетидан қолмади. — Мен қишлоқдан келган бир ғаллакорман. Аммо боққа жуда ишқивозман. Биз томонда бунақа асил мевалар жуда оз. Кечирасиз... Бобонгизни бир кўришнинг иложи борми?

— Бемалол, — қизнинг чиройли кўзлари кулимсиради. — Самарқанд дарбозага бориб, гузардагилардан Қаҳҳор бобони сўрайсиз!
— Раҳмат! Кечирасиз... сизнинг исмингизни билсак бўладими?
— Карима.
— Э, раҳмат-ей!

Қиз қадамини тезлатиб, мева бозоридан чиқиб кетди. Норбўта турли мевалардан харид қилгач, «такси»га ўтириб, шаҳар чеккасига — Қишлоқ хўжалик институтининг ётоғига борди-да, Гулнорни қидириб топди. Бир-бирини соғинган ака-сингил кечгача суҳбатлашдилар. Гулнор ўқишидан, Норбўта ишидан ипидан игнасигача оқизмай-томизмай ҳикоя қилди. Айниқса, Норбўта бригадасининг бу йилги оғир об-ҳаво шароитида ҳар гектар ердан юз центнердан ошириб макка дони олгани, чорва қишлови яхши ўтаётгани ва совхоз марказида янги посёлка қурилиши бошланганини Гулнорни ниҳоятда хурсанд қилди. Тушликдан кейин Норбўта синглисини циркка таклиф қилди. Лекин Гулнор имтиҳонга тайёрланаётганини айтиб, акасидан узр сўради-да, уни автобус бекатигача кузатиб қўйди.

Норбўта Самарқанд дарбозага боришга, Қаҳҳор ота билан суҳбатлашишга, агар оқсоқол рози бўлса, унинг асл мева кўчатларидан олиб кетишга қарор берди. Ҳа, айни пайти. Қор ёғаётгани билан кун анча илиқ, ер юмшоқ, ҳар қанча кўчат бўлса экиб, улгуриш мумкин.

ҚАҲҲОР отанинг боғи маҳалла гузарига яқин бир ерда, кўп қаватли иморатларнинг шундайгина биқинида экан. Норбўта бўёғи ўчиб, оқарган нақшин дарбозани бир неча марта тақиллатса ҳам ҳовлидан жавоб бўлмади. У ним қоронғи бостирма тагида ўн минутча туриб қолди. Тағин тақиллатди. Шунда дарбозанинг бир табақаси қия очилиб, у эрталаб бозорда кўрган қиз — Карима пайдо бўлди.

— Келинг, — деди Карима эшикни каттароқ очиб, меҳмонга йўл берар экан. — Сигир соғаётган эдим, дарров чиқолмадим. Бувам боғдалар, борақолинг!

Норбўта ҳовлига кириб, бир текис қурилган қатор-қатор ишкомларни, токлар ораста кўмилган дўнгларни ва ҳовли этагида — кенггина боғда қор босиб ётган саф-саф мева дарахтларини кўрди. Қаҳҳор ота боғ этагидаги бостирма тагида жодида беда қирқаётган экан, Норбўта югуриб бориб, у билан саломлашди ва унга кўмаклашиб юборди.

Мезбон билан меҳмон ишни битириб келганларида олдига чий тутилган айвон шипида электр чироқ ёниб турар, устига янги кўрпа ёпилган танча атрофига гулдор кўрпачалар ёзилган, дастурхон ҳам шай: гирдоб патнисда жиззали нонлар, ёнғоғу ўриклар, мураббою шиннилар, икки бош узум билан... Норбўта эрталаб бозорда кўрган қизил нокдан ҳам беш-ўнтаси товланиб турарди...

Қаҳҳор ота тўрга чиқиб ўтирди, Норбўта пастроққа тиз чўкди. Карима шақиллаб қайнаб турган самоварни олиб келиб, чой дамлади, фотиҳадан кейин чол йигитдан сўради:
— Қаерликсан? Отинг нима? Нима иш қиласан, болам?
— Зомин томондан. «Олтин бошоқ» совхозидан. Ғаллакорман. Отим — Норбўта, — деди меҳмон Қаҳҳор отанинг бутун кўкрагини қоплаган соқолига, ўсиқ қошлари остидаги зийрак кўзларига завқланиб тикилар экан. — Кенгашга чақиришди!
— Уйланганмисан?

— Бултур ноябрнинг охирларида армиядан келдим. Уйланмоқчи бўлган қизим — Сайёранинг бошқа йигитга турмушга чиқиб кетганини кўриб, роса эзилдим, аламимни меҳнатдан олдим. Адир ерлардаги бригадага бошлиқман. Ўн битта азамат йигитим бор. Адирларда қайроқи буғдой етиштирамиз.

3

— Маъқул, — чол деворга суяниб ўтирганча вазмин гапирди. — Бу йил қирда ғалла куйиб кетди. Не қилдинг?
— Макка экиб, ўрнини тўлдирдик.

— Балли! Буғдойми, маккамн, ишқилиб, дон бўлсин. Ҳаммаси нон. Нон азиз, бўтам! Ҳа, дарвоқе, — чолнинг кўзлари муғомбирона кулди, — набирам Карима айтди, бозорда нокни суриштирибсан. Ана боғ... Қурилиш яқин келиб қолди. Ҳар қалай, боғни сақлаб қолишмоқчи!

Чолнинг бу сўзларидан Норбўтага жон кирди:

— Биз ҳам совхозда боғ қилмоқчимиз, отахон! Сизни йўқлаб келганимнинг боиси ҳам шул. Бизга юк машинаси беришган. Эртага оламан. Кенгашдан кейин келсам, кўчатларингиздан саралаб олсам, албатта, совхоз яхши пул тўлайди.

— Э, бола-ей! — Қаҳҳор ота қўл силтаб, бош чайқади. — Саккиз ўғлим, олти қизим, саккиз келиним, олти куёвим бор. Набиралардан қирқ иккита! Карима ўртанча набирам, мен билан туради. Болаларимнинг кичиги дўхтир, бири муаллим, бири инженер... Пулни нима қиламан, бошимга болиш қиламанми!.. Сен дуруст болага ўхшайсан, сўзларинг ҳам бамаъни. Кел, умрим шомида тағин бир савоб иш қилиб кетай. Опкел катта машинангни, менинг боғимни сенинг тоғингга кўчирамиз, мен ўзим сен билан бирга бориб, барини экиб бераман! Одамдан боғ қолгани яхши, доғ қолмагани маъқул, ишқилиб.

Қаҳҳор бобонинг сўзларидан эриб кетган Норбўта:
— Кошки, мен сизнинг қирқ учинчи набирангиз бўлсам, — деб юборди.
— Иншоолло! — чол соқолини тутамлаб ўйчан гапирди. — Ёшликни тонг, кексаликни тун, дейдилар. Тунни тонг ёритганидай, кексаликни ҳам ёшлик ёритади, куч-мадор бўлади. Хайр, меҳмон, энди сенга жавоб, мен ором олай...

Норбўтани Карима эшиккача кузатиб қўйди.

— Бобонгиз борадиган бўлдилар, сиз ҳам боринг бизнинг қишлоққа! — Норбўта қиз билан қўл бериб хайрлашаркан, унинг чақноқ кўзларига тикилди. — Булоқ суви чучук, ширин қовоқ солинган зоғора нон мазали!.. Ҳа, дарвоқе, сиз бозорда ерда ётган нонни олиб кўзингизга сурганингизда бир оқсоқол «Нондай азиз бўл, қизим!» деб дуо қилганини эшитдим, фахрландим... Бизнинг қишлоққа борасизми?
— Ихтиёр бобомда... — Карима шундай деди-да, эшикни аста ёпди...

* * *

ОРАДАН икки кун ўтгач, чоршанба саҳар паллада Қаҳҳор ота дарвозаси тагига «ЗИЛ-150» маркали янги юк машина келиб тўхтади. Уни ҳайдаб келган Норбўта дарвозанинг иккала табақаси ланг очиқ эканини кўриб ҳайрон бўлди.

Машина шовқинига ҳовлидан югуриб чиққан Карима Норбўтанинг қўлидан судраб ичкарига олиб кирди ва том баробар тахлаб қўйилган кўчатларни кўрсатди:
— Бувам буларни икки кун тинмай ишлаб кўчирдилар.

Катта пўстин кийиб, бошига тулки қалпоқ бостирган Қаҳҳор ота айвондан тушиб келди.
— Қани, вақт ўтмасин, бўталоқ, кўчатларни ортайлик!

Орадан ярим соат ўтар-ўтмас сархил мева кўчатлари машинага ортиб бўлингач, Қаҳҳор ота кабинага чиқиб жойлашиб олди ва бобосининг қўлига ёпишиб олган Каримага тасалли берди:

— Сен ҳам борсанг, сигир-бузоққа ким қарайди, опоч? Боғнинг аҳволи нима кечади? Кўклам бўлсин. Наврўзи оламда бориб, тоғларни томоша қилиб келарсан! — чол Норбўтага синчков боқди. — А, лаббай, бўталоқ?

— Майлингиз, бобо!
Норбўта стартерни енгилгина босди, янги машина гуриллаб юриб кетди...

Милиция капитани лейтенант М. Йўлдошев бир неча йилдан буён Фарғона область Бағдод район ички ишлар бўлими давлат автомобиль инспекциясида ишлайди. У йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш мақсадида ҳайдовчилар орасида тез-тез суҳбатлар ўтказади. Суратда: ГАИ инспектори М. Йўлдошев ҳайдовчилар билан йўл ҳаракати қоидалари тўғрисида суҳбатлашмоқда.

Т. Ҳамроқулов фотоси.

МОСКВАДАН ХАТ

САНЪАТКОРЛАР ҲИСОБОТИ

СССР Халқ хўжалиги ютуқлари выставкасининг «Совет маданияти» павильонида Ўзбекистон халқ амалий санъати кунлари муваффақиятли ўтди. Республиканинг кўзга кўринган сополсоз, гиламдўз, ўймакорлик усталари халқ амалий санъати юзасидан москвалик мухлислар олдида ўзига хос ҳисобот бердилар. Томошабинлар санъаткорлар меҳнатини юксак баҳоладилар.

ЎЗБЕКИСТОН ЭСТРАДАСИ

Давлат марказий концерт зали ва пойтахтнинг бошқа йирик залларида Ўзбекистон эстрада артистлари катта программада концерт бераётирлар. Ленин комсомоли мукофоти лауреати «Ялла» вокал-чолғу ансамбли ҳамда «Садо» эстрада группаси, Ўзбекистон ССР халқ артисти Ботир Зокиров, республикада хизмат кўрсатган артистлар Раъно Шарипова, Дилафрўз Жабборова, Одил Камолхўжаев ва бошқа эстрада усталари мухлисларни мамнун этишяпти.

С. КОСТИРКО,
Л. ЖАРОВ.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 25 февралда чиқади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ МАТЛУБОТ СОЮЗИНИНГ
ТОШКЕНТ КООПЕРАТИВ
ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
1983-84 ўқув йили учун
қуйидаги ихтисослар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

IV-разрядли ошпаз-кулинар, тайёрловчилар, кундалик эҳтиёж моллари магазинлари сотувчиси, контролёр-кассир, IV-разрядли қандолатчи.

Ўқиш муддати: ошпазлар ва қандолатчилар бўлимида — 2 йил; сотувчилар, контролёр-кассирлар, тайёрловчилар бўлимида — 1 йил (10-синф ҳажмида маълумотга эга қизлар қабул қилинади).

Билим юртига ўқишга кирувчилар область ёки район матлубот союзи ва қишлоқ матлубот жамияти йўлланмаси билан суҳбат ўтказиш орқали қабул қилинадилар.

Билим юртига бир йил муддат билан ўқишга камида 17 ёшдан 27 ёшгача; икки йиллик муддат билан камида 16 ёшдан 27 ёшгача бўлган шахслар қабул қилинади.

Ариза ва ҳужжатлар 25 апрелдан 25 августгача қабул қилинади, мандат комиссияси 15 августдан 25 августгача ишлайди.

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқишга кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: танлаган ихтисоси кўрсатилган ҳолда директор номига ариза, аттестат ёки маълумоти тўғрисида гувоҳнома (асл нусхаси), медицина справкаси (286-форма), 4 дона фотосурат (3х4 см. ҳажмида), меҳнат дафтарчаси (меҳнат стажига эга бўлганлар учун), ўқишга йўлланма, турар жойидан справка, туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома ёки паспорт, ҳарбий билетни ўзи билан олиб келиш шарт.

Билим юртига қабул этилганлар 32 сўм миқдорида стипендия билан таъминланадилар, тайёрловчилар бўлимида — стипендия 70 сўм.

Ўқиш вақти меҳнат стажига киради.

Қабул қилинган қизларга ётоқхона берилади.

Бизнинг адрес: 700056, Тошкент шаҳри, Путилов кўчаси, 210 «а»-уй (16-автобуснинг «Касб касалликлари институти» бекати).

«ПРОМСТРОЙМАТЕРИАЛЫ» ТРЕСТИНИНГ
Жиззах шаҳридаги
1-ҚУРИЛИШ МАТЕРИАЛЛАРИ КОМБИНАТИГА
темир-бетон буюмлари ва конструкциялари ишлаб чиқаришида ишлаш учун
бош мутахассислар: директорлар, бош инженерлар, бош механиклар, заводларнинг Бош энергетиклари, камида 3—5 йиллик иш тажрибасига эга смена мастерлари

КЕРАК

Меҳнатга ҳақ тўлаш — штатдаги ходимлар рўйхатига мувофиқ. Иш ҳақига қўшимча 15 процент район коэффициенти ва комбинатда мавжуд қоидалар асосида ҳамда шартномалар бўйича бошқа имтиёзлар берилади.

Меҳнат шартномасини тузган ходимлар уй-жой, болалар муассасалари билан, ёлғиз кишилар эса яхши жиҳозланган ётоқхона билан таъминланадилар.

Ишга жойлашиш тўғрисида меҳнат шартномасини тузиш учун шахсий варақа ёки меҳнат дафтарчасининг копиясини қуйидаги адресга юбориш сўралади: 708004, Ўзбекистон ССР, Жиззах области, Жиззах шаҳри, Тошкент кўчаси.

ФАН ВА ТЕХНИКА СОҲАСИДА БЕРУНИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ КОМИТЕТИДАН

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги фан ва техника соҳасида Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари комитети 1983 йил Ўзбекистон ССР Давлат мукофотларига номзодлик учун ишларни

ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ БОШЛАДИ

Мукофотларга номзодлик учун ишларни тавсия этиш юксак талабчанлик асосида, уларнинг илмий ва илмий-техник қимматини ҳисобга олган ҳолда, коллектив ишларни тавсия этганда эса ҳар бир қатнашчининг илмий ва илмий-техник ҳиссаси даражасини ҳар томонлама муҳокама қилгандан сўнг ўтказилиши керак. Авторлар коллективи составига фақат энг асосий ижрочиларнигина киритиш лозим.

Кўриб чиқиш учун сўнгги икки йил ичида эълон қилинган ёки халқ хўжалигига жорий этилган ишлар қабул қилинади. Бироқ у тавсия этилганига қадар камида ярим йил ўтган бўлиши лозим.

ИШЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШ 1983 ЙИЛНИНГ 1 ИЮНИГА ҚАДАР ДАВОМ ЭТАДИ.

Мукофотларга тавсия этиш шартлари билан боғлиқ барча масалалар юзасидан Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотлари комитетига қуйидаги адрес бўйича мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Гоголь кўчаси, 70-уй, 7-хона. Телефонлар: 33-68-47, 33-74-82.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 23/IIда Севги тумори.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 23/IIда Кузнинг биринчи куни, 24/IIда Келинлар қўзғолони.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА 23/IIда Тўйдан олдин томоша (16.00), 24/IIда Тошкентнинг нозанин маликаси (16.00).

●

1982 йилги Давлат ички ютуқли заёми 9-ютуқлар тиражининг газетамизнинг 1983 йил 22 февраль сонида эълон қилинган расмий жадвалига ноаниқ босилган облигация серияси номери 229351 деб ўқилсин.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг «Ташминводи» физиотерапевтик касалхонаси коллективи касалхонанинг кекса ходимларидан бири, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач, 1948 йилдан буён КПСС аъзоси
Фозил Очилович
ОЧИЛОВнинг
вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Ўзбекистон ССР Социал таъминот министрлиги республика миқёсидаги шахсий пенсионер, 1939 йилдан буён КПСС аъзоси
Жаннат
АБДИҚОСИМОВАнинг
вафот этганлигини маълум қилади, марҳуманинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этади.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

23 ФЕВРАЛЬ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Икки ўртоқ хизматда. Бадиий фильм. 11.15 — Ҳужжатли фильмлар. 12.20 — Енгилмас ва афсонавий. Шеърий композиция. 12.50 — Ҳужжатли фильмлар. 13.15 — Совет Армияси ва Ҳарбий-Денгиз Флоти кунига бағишланган концерт. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Жанубдан келаётган Тачанка. Бадиий фильм. 16.45 — Бутун жаҳон студентлари қишки ўйинларида. 17.15 — КПСС XXVI съезди коммунистик тарбия ҳақида. 18.00 — Гражданлар уруши қўшиқлари. 18.30 — Мактаб ўқувчиларининг икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони Армия генерали А. П. Белобородов билан учрашуви. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.35 — Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз флоти куни. СССР мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, Совет Иттифоқи Маршали В. Г. Куликов сўзи. 19.45 — Баҳорги чақириқ. 21.30 — Время. 22.05 — Поэзия. 23.45 — Дунё воқеалари.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 9.35 ва 10.35 — География. 10.05 — Рус тили. 11.05 — Физика. 11.35 ва 12.40 — Музика. 12.05 — Ота-оналар, Сизлар учун. 13.10 — Астрономия. 13.40 — Табиатшунослик. 14.00 — Истеъдод. 14.30 — Илмий-оммабоп филм. 14.40 — Партбилет ҳақида сўз. 15.35 — В. Биков. Асарлари саҳифаларида. 16.20 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Сузиш бўйича СССР чемпионати. 19.20 — Камалак. 19.50 — Илмий-оммабоп фильм. 20.00 — Концерт. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — «За рулём» журналининг совррни учун автоспорт бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари. 21.30 — Время. 22.05 — Юлдуз. Бадиий фильм. 23.35 — Концерт.

ТОШКЕНТ-I. 11.30 — Фильм-концерт. 12.00 — Осмон. Ҳужжатли фильм. 12.30 — Рус адабиёти. 13.00 — 41-йил олмалари. Бадиий фильм. 18.05 — Қувноқлар даврасида. 18.35 — КПСС XXVI съезди қарорлари — ҳаётга! 19.05 — Концерт. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Манзарали фильм. 19.55 — Туғилган кунинг билан, қадрдон армиям! 20.30 — Ахборот. 20.50 — Туғилган кунинг билан, қадрдон армиям! (давоми). 21.30 — Время. 22.05 — Халқаро аҳвол кундалиги. 22.20 — Алоҳида диққат зонасида. Бадиий фильм. 23.55 — Янгиликлар.

24 ФЕВРАЛЬ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Горнчилар, қаердасиз! 10.25 — Саёҳатчилар клуби. 11.25 — Концерт. 12.05 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Илмий-оммабоп фильмлар. 15.55 — Концерт. 16.15 — Москва ва москваликлар. 16.45 — Бутунжаҳон студентлар қишки ўйинларида. 17.15 — Шахмат мактаби. 17.45 — Миллионлар ленинча университети. 18.15 — Концерт. 18.25 — Ҳамма нарса интизомдан бошланади. 19.05 — Социалистик Меҳнат Қаҳрамони ёзувчи М. Алексеев сўзи. 19.20 — Дунё воқеалари. 19.35 — В. Астафьев. Чўпон ва чўпон қиз. 20.25 — Святослав Рихтер концерти. 21.30 — Время. 22.00 — Хоккей. ЦСКА — Спартак. Танаффусда — Агар соғлом бўлай десанг.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Ҳужжатли фильм. 9.35 ва 10.35 — Физика. 10.05 ва 13.40 — Испан тили. 11.05 — Жамиятшунослик. 11.35 ва 12.40 — Физика. 12.05 — Сиз яратган боғ. 13.10 — География. 14.10 — Ж. Лондон. Ҳаёти ва ижоди саҳифалари. 14.55 — Эркакларнинг жиддий ҳаёти. Бадиий фильм. 16.25 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.45 — Дрезден камер оркестри ижро этади. 19.00 — Бутунжаҳон студентлар қишки ўйинларида. 19.30 — Ҳужжатли экран. 20.30 — Хайрли тун, кичкинтойлар. 20.45 — Тинчликни сақлаш Совет комитетининг раиси Ю. А. Жуков суҳбати. 21.30 — Время. 22.00 — Одамлар ҳам дарёларга ўхшайди. Бадиий фильм. 22.50 — Фильм-концерт.

ТОШКЕНТ-I 11.30 — Болалар учун. Ўйлаб топ. 12.00 — Ҳужжатли фильм. 12.30 — Зоология. 13.00 — Алоҳида диққат зонасида. Бадиий фильм. 18.05 — Ёшлик студияси кўрсатади. 18.35 — Чирчиқ пойабзал фабрикаси татар ашула ва рақс ансамбли ижро этади. 19.10 — Ўзбекистон — Ноқоратупроққа. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Телефильм. 20.00 — Партиявий ишни планлаштириш. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Гўзал ансамблининг концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Қишлоқда яшайсанми — техникани бил. 22.25 — Футбол. СССР кубоги. «Пахтакор» — АСК (Хабаровск).

РАДИО

БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Ватан, тинчлик ҳақида қўшиқлар. 9.30 — Ғолиблар. 11.15 — Тинч меҳнат посбонлигида. 11.25 — Ўғлим, сира бўлмайди уруш. Радиожурнал. 12.10 — Ўзбекистан индустриальний. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Табаррук замин. 19.25 — Чанг тароналари. 21.00 — КПСС XXVI съезди очилган кунга. 21.15 — Шеърият альманахи 21.30 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС
700000, Тошкент-П, Ленин кўчаси, 41

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.